

onze vogels

36e jaargang no. 7, juli 1975

maandblad van de nederlandse bond van vogelliefhebbers

ssel

De

BONDSBESTUUR

Voorzitter: A. van Liempd, Rubensstraat 17, Breda, telefoon (01600) 3 61 37.
Secretaris: Joh. M. van Pelt, Vlaardingerdijk 331a, Schiedam, telefoon (010) 26 19 90.
Penningmeester: J. van Splunter, Vijverberg Zuid 44, Bergen op Zoom.
2e Voorzitter: W. J. Mulder, Verwerstraat 39, Deventer, telefoon (05700) 2 36 48.
Commissaris: J. J. Krol, Trompstraat 16, Meppel, telefoon (05220) 5 38 84.

Juridisch adviseur: Mr. L. van Elderen.

DISTRICTSVOORZITTERS

District Groningen: W. Wolthof, Kerkstraat 40, Muntendam, telefoon (05987) 33 40 of 33 25.
District Friesland: J. Forsten, Molenpolle 8, Franeker, telefoon (05170) 29 68.
District Drenthe: J. H. Heijnen, W. Grolstraat 126, Barger Oosterveld, telefoon (05910) 2 54 20.
District Overijssel: A. M. van Rijn, Pr. Margrietstraat 41, Haaksbergen, telefoon (05427) 30 06.
District Gelderland: D. J. Prinsen, Berkenlaan 132, Silvolde, telefoon (08350) 53 14.
District Utrecht: Th. Corbee, St. Bonifaciusstraat 76, Amersfoort, telefoon (033) 1 97 04.
District Noord-Holland: A. J. F. Lammerse, Oude Kruisweg 104, Vijfhuizen, telefoon 023 - 285906.
District Zuid-Holland: G. C. Goedschalk, Akeleistraat 148, Den Haag, telefoon (070) 68 16 70.
District Zeeland: J. van der Walle, Churchillweg 4, Hulst, telefoon (01140) 38 16.
District Noord-Brabant: J. C. Vos, Braillestraat 2, Grave, telefoon (08860) 29 78.
District Limburg: J. M. Hoebbers, Hoofdstraat 5, Horst, telefoon (04709) 12 64.

CONTACTPERSONEN TECHNISCHE COMMISSIES

D. J. van der Molen, Esschingstraat 80, Dalſen, telefoon (05293) 12 57, voor tropen, grasparkieten etc.
H. J. Veerkamp, Royaarsplein 12, Schiedam, telefoon (010) 15 63 55, voor kleur- en postuurkanaries.
H. Elst, Plantage 213, Beverwijk, telefoon (02510) 2 66 07, voor zangkanaries.

BONDSBUREAU N.B.v.V.

Aletta Jacobsstraat 4, Bergen op Zoom, postbus 74, gironummer 1148324, telefoon (01640) 3 50 07.
Geopend: 08.00 - 17.00 uur. 's Zaterdags gesloten.

LIDMAATSCHAP

Wie als lid van de N.B.v.V. wenst toe te treden, wende zich schriftelijk tot de secretaris van een in zijn plaats van inwoning gevestigde afdeling. Indien in de plaats van inwoning geen afdeling is gevestigd, kan men zich bij het Bondsbureau als verspreid lid aanmelden.
De contributie bedraagt in dit geval f 20,— per jaar, bij vooruitbetaling te voldoen.

MAANDBLAD VAN DE NEDERLANDSE

ABONNEMENTEN

Bij vooruitbetaling.
Binnenland f 20,— per jaar, bij vooruitbetaling op onze giro 1148324. Buitenland f 25,— per jaar, per luchtpost extra tarief volgens PTT-kosten.
België: 300 BFr. per jaar, bij vooruitbetaling op rekening nr. 000-0156074-01 bij het bestuur der postcheks te Brussel 1.
Opgave abonnement bij het Bondsbureau, Bergen op Zoom.

ADRESSEN SPECIAALCLUBS N.B.v.V.

Nederlandse Zebra-vinkenclub
Secretaris: P. Kool, telefoon: 05280 - 68028, Röntgenhof 33, Hoogeveen.
Penningmeester: A. A. Straver, Emmalaan 9, Alphen a.d. Rijn, Postgiro 43984 Coöp. Raiffeisenbank Alphen a.d. Rijn t.n.v. N.Z.C.
Contributie f 15,— per jaar. Entree f 5,—.
Speciaalclub Vorm- en Postuurkanaries.
Secretaris: W. de Vries, Vleugel 3, Hoogvliet, telefoon (010) 38 27 43.
Penningmeester: P. Bos, Wilhelminalaan 11, Harderwijk, telefoon 03410 - 62 73.
Giro t.n.v. de postuurkanarieclub no. 1667906.
Contributie f 15,— per jaar. Entree f 5,—.
Speciaalclub Eur. vogels en hun hybriden
Secretaris: H. A. Vervest, Peppelgaarde 41, Etten-Leur.
giro-rekening: 31.58.484 t.n.v. spec.club Eur. Vogels, H. van Es, Wilhelminastraat 23, Barendrecht. Telefoon 01806-2980.
Contributie f 13,— per jaar.
Speciaalclub voor liefhebbers van insekten- en vruchtenetende vogels.
Secretaris: H. Kehl, Kruiningenstraat 170, Rotterdam-3023, telefoon (010) 80 28 54.
Penningmeester: S. J. van Schie, Bootsmanstraat 3, Rotterdam, telefoon 010-76 75 47, giro 2625815, t.n.v. penn. speciaalclub. Contributie f. 20,— per jaar. Entree f. 5,—.

SPECIAALCLUB PARKIETEN

Inlichtingen over, waar en bij wie u zich kunt melden worden u gaarne verstrekt door:
A. B. J. Braam, Casimirstraat 25, Hoensbroek, of bij A. v. d. Waal, Laan Olieslagers 50, telefoon (01646) 28 88, Hoogerheide.
Inlichtingen, opgave nieuwe leden en betaling contributie uitsluitend aan bovenstaande adressen.

vogels

ND VAN VOGELLIEFHEBBERS (OPLAGE 46.500)

REDACTIE

C. E. van Berkel
Chr. Walraven
P. Rijnders
Redactieadres: Postbus 74 - Bergen op Zoom

VERANTWOORDELIJKHEID

De uitgever van dit blad, de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers, is niet verantwoordelijk voor de inhoud van hierin opgenomen advertenties en erkent geen enkele verplichting tot opnemen van aangeboden advertenties.

De auteurs blijven verantwoordelijk voor de inhoud van hun artikelen. Door publikatie neemt de uitgever geen enkele verantwoordelijkheid op zich. Het zonder schriftelijke toestemming overnemen van artikelen of gedeelten daarvan is verboden.

ADVERTENTIES

Voor advertenties — ook die van leden en abonnees — met een zakelijk karakter, zijn tarieven en verdere inlichtingen verkrijgbaar bij het Bondsbureau van de N.B.v.V.

Kleine annonces, voor afdelingen, leden en abonnees op „Onze Vogels”, van zuiver particuliere aard zie onder „Vraag en Aanbod”.

VRAGEN OVER?

KLEURKANARIES aan: W. C. Oonk, Bergweg 37, Lochem.

ZANGKANARIES aan: M. van Woezik, Homberg 27-16, Wijchen.

GRASPARKIETEN aan: A. B. J. Braam, Casimirstraat 25, Hoensbroek.

ZEBRAVINKEN, JAPANSE MEEUWEN EN TROPENBASTAARDEN aan: D. J. v. d. Molen, Esschingstraat 80, Dalfsen.

GROTE PARKIETEN, EUROPESE VOGELS (WILDZANG) EN HUN BASTAARDEN aan: D. A. Duivis, St. Josephstraat 46, Teteringen.

TROPISCHE VOGELS aan: G. v. d. Watering, St. Theresiastraat 25, Roosendaal.

Uitsluitend brieven met betaald antwoord!

Het volgende nummer wordt per post bezorgd op 25 augustus 1975

IN DIT NUMMER

	PAG.
De secretarisvogel	292
Beplanting in en om de volière	293
Zo dood als de dodo?	295
De verzorging van pas ingevoerde tangara's 1	299
Mantelmeeuwen	301
Boekenservice	303
Pietpraat over: Zalm	304
Tentoonstellingsseizoen 1975-1976 over keuren en kooien	I
Ringen bestelling 1976	III
Bondsprijzen 1975-1976	V
Vraagprogramma 1975-1976	VII
Tentoonstellingswegwijzer	X
Koolmees	XVI
Onze ervaringen met Afrikaanse soorten	305
Make up	307
Australische grasvinken De Zonneastrild	309
Mozaïek - mannen	311
De Heggemus	312
Naar de purperreigers van belt/schutsloot	313
Pratelen in de vogelmuit. Een luizeleven	315
Allerlei	316

IN DIT NUMMER ADVERTEREN

	PAG.
Sluis	294
Sanders	302
Tilburgse Vogelhandel	IV
Fa. Winkeler	IV
A. M. Kokke	IV
A. P. van Gils	IV
Centraal Magazijn prijslijst	IV
W. Roupe v. d. Voort	VI
Vic van Heeswijk	VI
De Vogelspecialist	VI
Benny Slagers	VI
Veraker	VI
Edelchemie B.V.	VI
Cédé	306
W. Roupe v. d. Voort	306
V.V.R. Vogelvoederfabriek	316
Vraag en Aanbod	317
Ars	318
Metaalwarenfabriek Hulskamp	318
Dikavo B.V.	319
Rein v. d. Veen	319
Animali	319
Holley - Delft	319
Witte Molen	320

foto: Horst Bielfeld *Secretarisvogel*

Ontwerp en druk: Steens b.v., boekdruk/offset
Postbus 59 - Schiedam - Telefoon (010) 26 06 40*

tekst: Meindert de Jong
foto: Horst Bielfeld in
Vogelpark Walsrode

DE SECRETARISVOGEL

De secretaristvogel is een langpotige dagstootvogel*), die vrijwel zijn hele leven op de grond doorbrengt. Zo op het eerste gezicht heeft hij wel iets weg van een kraanvogel, maar zijn enorm lange poten zijn tot het hielgewricht bevederd en men kan dan ook zeggen, dat hij 'een broek draagt'. Een volwassen mannetje kan staande een hoogte bereiken van ongeveer 1,20 m en de vleugelspanwijdte ligt tussen 1,80 en 2,10 m. De vogel is voornamelijk grijswit met zwarte slagpennen en een dito gekleurde 'broek' (die ik al noemde). Op elke wang bevindt zich een kale plek en op het achterhoofd prijkt een enigszins slordige kuif. Aan deze kuif dankt de vogel zijn naam, want deze verlengde veren vertonen enige gelijkenis met ganzepennen, die de vroegere klerken achter hun oren of in hun pruiken staken. Toen de eerste secretaristvogel Europa bereikte baarde hij uiteraard nogal wat opzien, want men zag een vogel, die leek op een kraanvogel, maar met een kuif als van een kaketoer en de snavel van een arend. Toch is die snavel vrij zwak. Deze vogels lopen liever dan dat ze vliegen en ze kunnen een flinke snelheid ontwikkelen. Als ze op kalme manier

door het grasland lopen, op zoek naar mogelijke snavelkost, dan knikken ze met de kop naar voren en naar achteren. Willen ze toch een luchtreis makend, dan nemen ze eerst een flinke aanloop en zijn ze eenmaal air-borne, dan blijken het goede vliegers, vooral zweefvliegers te zijn.

Het woongebied van deze eigenaardig uitzierende vogel is beperkt tot Afrika, ten zuiden van de Sahara. Het nest is een groot plat bouwsel van takken en zoden, dat ze 'versieren' met groene takken en bladeren of grassen. Het wordt geplaatst in een boom of struik met een vrij platte top. Veelal is dit een doornige boom en niet zelden bevindt het nest zich op aanzienlijke hoogte. Doorgaans wordt het vele jaren achtereenvolgend gebruikt. Er worden twee, sporadisch drie eieren gelegd. Ze zijn ruw-schalig wit met roodachtig bruine strepen. Gemiddeld meten ze 8 bij 5,5 cm. Vanaf het moment dat het eerste ei gelegd wordt tot de jongen uitvliegen duurt ongeveer zeven maanden. In het begin worden de jongen gevoed met een uitgebraakte vloeibare massa en het is waarschijnlijk dat dit voorverteerde insecten zijn. Later worden de prooien op de nestrand gelegd

en moeten de jongen maar zien of ze er wat van kunnen bemachtigen en naar binnen krijgen.

De wetenschappelijke naam van de secretarissvogel is *Sagittarius serpentarius*, hetgeen zoveel betekent als 'de slangen doodtrappende boogschutter'. Deze vogels eten allerlei dieren: grote insecten, kleine zoogdieren, jonge vogels, slangen, schildpadden, hagedissen en voegeieren, waar ze verzot op zijn. Hun poten lijken niet op die van andere stootvogels: de tenen zijn kort en stomp en kunnen er geen prooien mee doodknijpen. Hun slachtoffers grijpen ze dan ook met de snavel, maar grote prooien stampen ze eerst met de poten dood. Men heeft ze wel slangen van 1,20 m zien doden. Dr. Van Someren vermeldt in zijn 'Days with Birds' hun methode van besluisen, doden en verorberen tot in finesses. „De

zijn prooi besluisende vogel loopt er aanvankelijk schijnbaar doelloos omheen, waarbij hij telkens zijn vleugels optilt, waardoor de prooi wordt afgeleid. Vervolgens grijpt hij de slang vast met zijn poot, weert met zijn vleugels de aanvallen van het reptiel af en grijpt het met de snavel achter de kop, daarbij de vleugels als afweerschilden gebruikend — en slaat dan de slang tegen de grond dood.” Naar verluidt worden grote prooien ook wel mee de hoogte in genomen, om ze vandaar op de grond te pletter te laten vallen.

Op sommige plaatsen in Zuid-Afrika worden deze nuttige vogels als huisdier gehouden om de erven vrij te houden van slangen en ratten. Men dient er echter wel rekening mee te houden dat ook kuikens allerminst veilig voor ze zijn.

BEPLANTING IN EN OM DE VOLIERE

ARABIS EN LUPINEN

„Wit tapijt” wordt deze arabissoort weleens genoemd. Een groot geslacht, waarvan er erg veel zijn die eigenlijk veel te snel groeien dan voor een normale rotstuint wel gewenst is. Daardoor bestaat de kans dat ze andere soorten overwoekeren en een normale ontwikkeling belemmeren.

Toch, als er voldoende ruimte is, is het beslist een leuke plant, waarvan men veel plezier heeft. Dit laatste geldt overigens ook voor de lupinen. Ze bloeien van mei tot oktober. Vooral als men ze plant in groepjes van drie, komen de machtige bloemtrossen het best tot hun recht.

FLORAVI

Uw vogels hebben aan Sluis Ei-Krachtvoer meer dan genoeg.

De moderne voedingsleer toont aan dat de overgang op speciale produkten - zoals opfokvoer - tijdelijk konditie-verlies bij uw vogels veroorzaakt.

Juist aan het begin van de kweekperiode waarin veel van uw vogels wordt gevraagd (nest maken, eieren leggen, broeden enz.) mag dat niet voorkomen. Een optimale kweekconditie van uw vogels betekent meer eieren en meer jongen van betere kwaliteit.

Objektief is vastgesteld dat kweekresultaten aanzienlijk verbeteren als het hele jaar door Sluis Ei-Krachtvoer wordt gebruikt.

Sluis Ei-Krachtvoer is weliswaar wat duurder dan andere

produkten. Maar daar staat heel wat tegenover.

Sluis Ei-Krachtvoer is:

1. altijd konstant van samenstelling,
2. altijd vers door de nieuwe verpakking,
3. zeer licht verteerbaar,
4. verkrijgbaar in verpakking van o.a. 1kg,
5. verrijkt met groente,
6. compleet kracht- en opfokvoer.

Neem de proef eens en let op de resultaten.

Sluis

Sluis vervangt de natuur.

PSEPHOTUS PULCHERRIMUS

ZO DOOD ALS DE DODO?

tekst: Mevr. Georgette Swaenepoel

kleurfoto's: Horst Müller

zw/w foto's: Dr. L. A. Swaenepoel

Iedereen, en zeker een vogelliefhebber, kent de Dodo's (*Raphus cucullatus*), een uitgestorven, niet vliegende vogelgroep die eens de Mascarene Eilanden in de Indische Oceaan ten oosten van Madagascar bewoonden. — „Zo dood als de Dodo” zegt men nu van een dieren- of vogelgroep, die volledig van de aarde verdwenen is, waarbij ook wordt onderstaan: door de schuld van de mens.

Hier gaat het nu om een volledig andere vogel, de Paradijs Parkiet (*Psephotus pulcherrimus*), een neefje van de welbekende Roodstuit (of, zoals jullie over de Moerdijk zeggen, de Roodrug) en de Veelkleuren Parkieten, maar zeker nog nauwer verwant aan de Hooded en de Goudschouder.

Zoals elke „belezen” vogelvriend, dachten wij niet beter of de Paradijs Parkiet was zo dood als de Dodo. Immers, in alle literatuur, zowel de heel serieuze en wetenschappelijke werken als in de vulgariserende boekjes over Parkieten wordt dit, zonet volmondig gezegd, dan toch gesuggereerd. De zeer betrouwbare Dr Klaus Immelmann schrijft in zijn „Australische Parkieten: „Een beslissende verklaring omtrent de stand van de Paradijs Parkiet is daarom voor het ogenblik nog onmogelijk” hierbij steunend op het feit, dat ook andere Australische soorten wel eens als uitgestorven golden en later toch opnieuw opdoken, iets wat in de uitgestrekte onbewoonde gebieden van Australië heel goed mogelijk is. In zijn recente lijvige werk „Parrots of the World”, prachtig geïllustreerd door W. T. Cooper (een boek dat iedere parkietenliefhebber zeker zou moeten bezitten!), schrijft Joseph M. Forshaw: „Het is mogelijk, dat kleine populaties (Paradijs Parkieten) wellicht overleven in sommige verafgelegen oorden, doch, totdat er enig tastbaar bewijs is hieromtrent, dient de soort beschouwd te worden als zijnde uiterst zeldzaam, zonet reeds volledig uitgestorven.” (Vertaling van aut. dezes.) Dr Hans von Boetticher zegt: „Oorspronkelijk in Z.O. Queensland en N.S. Wales; geldt als uitgestorven. Nu slechts heel zelden als enkel-exemplaar.” (Vert. uit „Papageien”.) — U kunt er andere boeken of boekjes op raadplegen: de uitspraak is gewoonlijk identiek of nog pessimistischer. En dan sluit je het werk met een zucht: „Wat jammer toch! Zo dood als de Dodo...”

Schijnbaar waren sommige vogelliefhebbers de mening toegedaan, dat er iets moest worden gedaan om die verdwenen vogelsoort opnieuw in het leven te roepen. Ze schijnen een beetje geïnspireerd door

de fantastische daden van Dr Frankenstein, gezien ze uit het hybridiseren van verwante soorten de uitgestorven vogel als een feniks uit zijn asse willen doen herrijzen. Zo lazen we in de A.Z. Nachrichten van september 1974, blz. 282-83, een artikel van de heer Dr Mücke (zie je wel, toch 'n dokter, maar geen Frankenstein!) waarin deze bericht over kruisingen van Hooded x Veelkleuren Parkieten, verwezenlijkt eerst door hemzelf en later ook door de heer Husslein. Uit zijn beschrijving van de mannelijke en vrouwelijke hybriden blijkt, dat hun kleuren niet overeenkomen met die van de echte „waarschijnlijk uitgestorven” Paradijs Parkiet. Ingevolge allerlei ongelukken kon ook nog niet uitgemaakt worden, of deze hybriden vruchtbaar zijn. Maar veel vroeger reeds vermeldde de heer Dr H. D. Groen uit Nederland, in de tweede druk van zijn „Australische Parkieten” (verschenen in 1967) het bestaan van de „synthetische Paradijs Parkiet”, gekweekt door de bekende Sir Edward Hallstrom, uit Sydney, Australië. De kleurenfoto's van mannetjes en wijfjes Goudschouder x Veelkleuren Parkiet worden in hetzelfde werk gepubliceerd. Ook deze kruisingen zijn verschillend van de echte Paradijs Parkiet. Blijkbaar zijn de Duitse pogingen om de „verdwenen vogel” dankzij hybridatie opnieuw te scheppen dus noch uniek, noch oorspronkelijk.

Alhoewel dergelijke pogingen, voor wie ze onderneemt, zeker interessant en van een dramatische geladenheid zijn, vind ik het persoonlijk zeer jammer dat soorten, die in onze Europese voliëres zo zeldzaam zijn, voor hybridatie worden gebruikt. Gesteld, dat men uiteindelijk zou komen tot iets wat op de Paradijs Parkiet lijkt, toch zou zo'n succes een lange sliert ongewenste kruisingsproducten in het leven roepen. De gelukkige bezitters van Hoodeds en Goudschouder, die zo zeldzaam zijn, doen er m.i. beter aan, de soorten zuiver te kweken. Nog vóór mijn man en ik in het najaar van 1973 naar Australië met vakantie gingen, hadden we gehoord van iemand, die ginder de Paradijs Parkiet in de natuur opnieuw had ontdekt en zelfs van die vogels in gevangenschap had. Natuurlijk dachten we, dat het om een van die kruisingen ging, maar de geruchten waren zeer positief. Nu hoeft u niet te denken, dat we uitsluitend voor de „uitgestorven vogel” naar Terra Australis togen. We wilden ook een bezoek brengen aan de goede correspondentievrienden, waarvan sommigen ons reeds in België

Veelkleurenparkiet

hadden opgezocht; we wilden ook „onze” vogels eens in vrijheid zien vliegen, de andere diersoorten gaan bewonderen en de typische landschappen, die we kenden uit films en kiekjes, in de levende werkelijkheid zien.

Natuurlijk moesten we een keus doen in dat uitgestrekte continent: je kunt het eenvoudig niet in anderhalve maand allemaal gaan bekijken. Verder werden de gemaakte plannen duchtig in de war geschopt door ongewone en overvloedige regens, die overstromingen veroorzaakten en de „creeks”, die zomaar over de wegen lopen, deden zwellen, zodat er geen gewone wagen doorkon. Toch bezochten we grote gedeelten van Victoria, New-South Wales en South Australia, maar de geplande tochten naar de Flinders Range viel letterlijk in het water: daar zaten toen duizenden toeristen vast, die per helicopter moesten worden bevoorrad. Van de tochten ten noorden en ten zuiden van Adelaide, behielden we vooral een diepe indruk van de zuidelijke kuststrook en de streek van de Coorong, dit zijn zoetwatermeren naast de zee. Ook de Grampians vonden we merkwaardig, terwijl de Murray en de Murrumbidgee rivieren zo breed gezwollen waren, dat je soms meende aan de rand van een meer te staan. Onvergetelijk was de tocht doorheen de Blauwe Bergen en de Great Dividing Range, die we gelukkig onder een zonniger hemel konden bewonderen. Stel je voor: reeksen na reeksen steile heuvelruggen doorsneden door grillige en diepe ravijnen, en geen huis of mens te zien, hoe ver je ook kijkt. Meteen begonnen we te begrijpen, waarom de kolonisten zolang langs de oostkust waren blijven hangen, en waarom ze hun weg naar de zuiden de westkust zochten over zee. Nu lopen er

natuurlijk wegen, niet erg breed, maar goed berijdbaar. Doch hoe onoverschrijdbaar moet deze wilde bergketen geleden hebben, waar je niet eens een waterloop kon volgen, zo grillig kronkelt die tussen de rotsen. Hoed af, voor de pioniers, die deze natuurlijk hindernis hebben overwonnen!

Maar, het was niet mijn bedoeling u over het natuurschoon van Australië te vertellen, al is dit zeker de moeite waard.

Onder de vele vogelliefhebbers die we bezochten, ontmoetten we ook de man, waarvan overal werd gefluisterd, dat hij Paradijs Parkieten had. Natuurlijk kun je bij zo'n man niet binnenvallen en zeggen: „En toon ons nu eens die beruchte vogels!”, want het bezit van een uitgestorven vogelsoort is vanzelfsprekend een enorm vergrijp in het vogelparadijs. Men deelt er mild zes maanden gevang plus grote geldboeten uit, voor de onverlaat die het waagt een koppeltje bestaande vogels buiten te smokkelen. Zelfs Australische liefhebbers ondervinden heel wat moeilijkheden om aan alle bepalingen van de Fauna-wetten (verschillend naar gelang de staat) tegemoet te komen en o.m. is iedereen er verplicht een nauwkeurige boekhouding bij te houden van zijn collectie, terwijl Tol- en Fauna-beambten zomaar, zonder zelfs een bevel tot huiszoeking, mogen binnenvallen, om vast te stellen, of die boekhouding klopt met de werkelijkheid. De lezer zal dus begrijpen, dat ik heel vaag zal blijven, betreffende de bezitter van de Paradijs Parkieten en de streek waar hij de vogels gevonden heeft.

Na het bezoek aan zijn prachtige vogelcollectie en na veel over en weer gepraat, kregen we eindelijk het verhaal te horen van zijn ontdekking. Alles was geïllustreerd met vele kleurendia's en het leek zo

Hoodedparkiet

De

ysel

gegrepen uit het leven van een vroegere pionier... Nu eens in gezelschap van een vriend, maar soms ook samen met vrouw en kind, heeft onze zegsman meerdere jaren lange tochten ondernomen, op zoek naar het land van de verdwenen Paradijs Parkiet. Dit is nu al weer vele jaren geleden, maar alles bleef levendig in zijn geest: terwijl hij vertelde en schijfjes deed wisselen, was het of we het avontuur zelf beleefden. Soms raakte de hele expeditie, bestaande uit een jeep en een kleine vrachtwagen, vast in een gezwollen creek, waar ze slechts met veel moeite weer uit loskwam. 's Avonds werd er gekampeerd en het vuur laaide lustig op onder de donkere hemel. Soms ontmoette men een zwarte Australiër in de schijnbaar onbewoonde wildernis. Van zo'n zwart vrouwtje vernam onze gastheer, dat zij de vogels op de kleurplaat, die hij toonde, wel kende. Ze vertelde hem ook waar hij die vogels vinden kon. En, ja hoor: toen hij de aanwijzingen van het zwarte oudje gevolgd had en geduldig lang had uitgekeken, zag hij eindelijk zijn eerste levende Paradijs Parkiet. Het was een mannetje, zittend op een bebladerde tak, waar het goed gecamoufleerd was niettegenstaande zijn heldere kleuren. En zo vond hij ook de termietennesten, waarin de Paradijs Parkieten nestelen. Ook de Hoodeds broeden in termietennesten, maar van een ander model: onze gastheer toonde ons het onderscheid aan de hand van diverse dia's. Bij het bespieden van de vogels, kon hij vaststellen, of zo'n termietenest al dan niet in gebruik was. Indien wel, dan werd zo'n termietenest doorgezaagd op de hoogte van het invlieggat, door de vogels geboord. Het bovenstuk werd er afgekanteld, en daar zag je de nestholte met eieren of met jongen erin. Soms werden ook nestholten gevonden, die alleen dode jongen of zelfs een dood wijfje bevatten, of enkele vogelbotjes, verbleekt door de tijd... Eigenaardig is wel dat, wanneer een vogel zo'n nestholte gebruikt, deze niet langer bezocht wordt door de termieten, die nochtans verder leven in de overige delen van hun nest: alle gangen, die tot de broedholte van de vogels leiden, worden door de termieten zorgvuldig gesloten. Wanneer onze gastheer nu zo'n nest vond met vrij grote jongen, dan werden deze geroofd en verder met de hand grootgebracht gedurende de terugreis, waarna ze zorgvuldig werden gewoon gemaakt aan hun verblijf in een volière. Onze gastheer legde er de nadruk op, dat hij de oudervogels steeds ongemoeid liet en dat hij met zorg de doorgezaagde termietennesten in hun oorspronkelijke staat herstelde, zodat de vogels er opnieuw in zouden gaan broeden. Op die manier, zo verdedigde hij zich, werd aan het bestaande „kapitaal“ Paradijs Parkieten niet geraakt: hij inde alleen een kleine „rente“ in de vorm van enkele jongen.

Precies hoeveel jonge Paradijs Parkieten hij van zijn tochten mee naar huis bracht, heeft hij ons niet verteld; ook niet, hoeveel er tenslotte overleefden. Wel kregen we nog dia's te zien van groepjes jonge Paradijs Parkieten, die rondscharrelden op de grond van een zonnige vollière, en van grotere jongen die parmantig op stok zaten, en tenslotte van volwassen wijfjes en mannetjes. De man is erin geslaagd, opnieuw „rente“ te innen van de verschalkte vogels,

Goudschouderparkiet

want naar zijn zeggen bezat hij er al heel wat ten tijde van ons bezoek.

Jammer genoeg hebben we zijn Paradijs Parkieten niet in levende lijve mogen aanschouwen: zover ging het vertrouwen nu weer niet. De vogels zitten „ergens“ in Australië — het deed me denken aan soldaten in oorlogstijd... of aan ondergedoken weerstanders. En iets in die aard is het immers: gezien de Paradijs Parkiet officieel niet bestaat, heeft de liefhebber ook geen mogelijkheid om een officiële toelating los te krijgen, die hem het recht zou geven ze in bezit te hebben. Intussen gedijen de Paradijs Parkieten; ze storen zich niet aan mensenwetten doch geven gehoor aan de wetten van de natuur. Helaas weet die liefhebber geen blijf met de verkregen jongen...

In een ultieme opwelling van vertrouwen (of werd hij gedreven door een begrijpelijke fierheid?) toonde onze gastheer ons eindelijk ook een VERS balgje van een mannetjes Paradijs Parkiet. Het was gewoon bewaard in de vriesbak en in bruin papier gewikkeld. De veren vertoonden nog de glans van het leven en blijkbaar ging het om een pas gestorven vogel. En meteen hadden we het bewijs, dat de Paradijs Parkiet toch niet zo dood is als de Dodo. Mijn man heeft van het balgje heel wat dia's gemaakt, onder diverse gezichtshoeken. Dit mocht alleen, op voorwaarde dat de kiekjes geen enkel herkenningspunt zouden laten zien, waarnaar de woning van onze gastheer zou kunnen worden gereconstrueerd. Daarom werd het meest anonieme Australische gras de achtergrond. Ik voeg hierbij een paar van deze dia's: omwille van een beter inzicht, werd het balgje van de Paradijs Parkiet opgenomen naast dat van een Goudschouder, zodat het

onderscheid tussen de twee soorten goed zou uitkomen.

Het meest opvallend bij de Paradijs Parkiet (man) is de groenige tint van de bovenborst die, naar de buik toe, overgaat in turkooisblauw (bij de Goudschouder zijn borst en buik egaal blauwig), terwijl het rood op onderbuik en dijen veel meer uitgebreid is dan bij de Goudschouder. Dan is er ook de intens rode vleugelbalk, die vrij breed is; de vleugelbalk is veel smaller en goudgeel bij de Goudschouder. Het zwarte kapje is smaller doch langer bij de Paradijs Parkiet, en het wordt onderlijnd door een rode voorhoofdsband, terwijl er wat geel is rond de ogen.

Tenslotte zijn de rug en de lange pennen van vleugels en staart echt bruin bij de Paradijs Parkiet, terwijl op deze plekken een grijzige tint overheerst bij de Goudschouder. Voor zover aan dat éne balgje beoordeeld kon worden, lijkt de Paradijs Parkiet wat meer gedrongen dan de slankere Goudschouder, die hierin meer op de Hooded gelijkt; alhoewel het moeilijk is hierover een idee te hebben aan de hand van zo'n luttel bewijsmateriaal.

Kort vóór we Australië weer verlieten, hoorden we, dat nog iemand anders, die helemaal niet in verbinding stond met onze anonieme gastheer, eveneens Paradijs Parkiet opnieuw had ontdekt, en wel in een streek heel ver zuidelijk van de eerste vindplaats gelegen. We hebben deze tweede „ontdekkingsreiziger” niet ontmoet. Toch is het bemoedigend te weten, dat er ten huidigen dagen minstens twee populaties van de „waarschijnlijk uitgestorven” Paradijs Parkieten in Australië leven, en dit in voldoende aantallen om vrij gemakkelijk door aandachtige ogen te worden waargenomen.

Graag nog uw aandacht voor een aspekt van deze zaak, die wel onbegrijpelijk lijkt. In de drie Staten van Australië, die wij bezochten, werd er overal vlijtig gefluisterd over de Paradijs Parkiet en over de man die deze vogels bezit en ermee teelt — in aantallen, die variëren van de éne tot de andere. Het lijkt haast onmogelijk, dat deze geruchten niet zijn

doorgedrongen tot de officiële instanties — en toch zwijgen deze als het graf! Waarom deze geheimzinnigheid? Waarom blijft de Paradijs Parkiet nog steeds officieel uitgestorven? Men kan begrijpen, dat voor een sedert jaren verdwenen vogelsoort, die opeens opnieuw opduikt, zekere zinnige beschermingsmaatregelen worden genomen. Maar vandaar tot het stomme doodzwijgen van het bestaan van deze soort, is er zeker toch nog wel wat speelruimte...

Het gaat hier om één van de mooiste Parkietensoorten van Australië. In „Papageien” van Dr Karl Russ (1881) lezen we: „Een van de bekoorlijkste Papegaaien die ooit ontdekt werd, schreef John Gould, en daarom gaf ik ze de naam „Paradies-sittich”, een naam die volop ingang vond.” En terloops, weet u, lezer, dat een paartje pas ingevoerde Paradijs Parkieten in de jaren rond 1880 van 60 tot 75 Mark kostten, terwijl men 90 à 100 Mark betaalde voor geacclimatiseerde vogels? In de oude Russ vind je ook een kleurplaat van de Paradijs Parkiet, en we kunnen er lezen over de vele moeilijkheden, die men ondervond met pas ingevoerde vogels, die zo gemakkelijk stierven aan ingewandsstoornissen „net zoals de Veelkleuren”, zegt Russ. Hij schrijft ook over de moeilijkheden die hijzelf en andere liefhebbers ondervonden om deze vogels tot kweken te brengen. Waarschijnlijk werd de Paradijs Parkiet voor het eerst geteeld in België door de heer De Celles de Sprimont in mei 1878, en het volgende jaar werden de jongen, op kleur, te koop aangeboden (Prestwich: Records of Parrots bred in captivity). En, eveneens in België, kweekte de Princesse de Croix, in het Kasteel van Roeulx, ze eveneens in 1882 (zelfde bron). Kweekresultaten in andere landen zijn twijfelachtig, al worden wel sporen gevonden van kruisingen met Roodstuit, met Hooded, enz. In „Les Oiseaux” (1928) van Jean Delacour lezen we, eigenaardig genoeg, dat „de oudere liefhebbers, die ze in groten getale gehouden hebben, vonden dat de vogels niet gevoelig waren voor kou en vrij gemakkelijk nestelden”. Delacour schrijft dan reeds: „Lang dacht men, dat deze verrukkelijke vogel uitgestorven was, maar onlangs heeft men er kleine aantallen van gevonden.” En nog wat later werd de soort opnieuw als verdwenen beschouwd, wat trouw in alle boeken overgeschreven wordt...

Dan komt daar op een dag een eenvoudige vogel-liefhebber met avontuurlijke aanleg, die met volharding en geduld jaren lang zoekt, tot hij opnieuw op het spoor van de Paradijs Parkiet gekomen is, en, gezien hij van wanten weet, zelfs vogels mee naar huis neemt en erin slaagt ze te doen voorttellen. Dit succes kan geen geheim blijven: het wordt overal besproken, maar op fluisterende toon. Je zou verwachten, dat het wordt uitgebazuind, of dat er minstens gewag wordt gemaakt van dit terugvinden van een doodgewaande vogelsoort. Mis, hoor! De hele geschiedenis wordt zorgvuldig doodgezwegen. Officieel is de Paradijs Parkiet uitgestorven, zowel in Australië als in alle literatuur ter wereld.

Welnu, mogen dan minstens de vogelvrienden, die „Onze Vogels” lezen, het weten: de Paradijs Parkiet leeft! Leve de mooiste van alle Australische Parkieten en veel geluk voor de man die ze opnieuw ontdekt heeft.

DE VERZORGING VAN PAS- INGEVOERDE TANGARA'S 1

In de titel van dit artikel valt de nadruk op het woord „pasingevoerd”. De bedenkingen die volgen, houden inderdaad verband met de verzorging van tangara's die pas de bewogen „voorgeschiedenis” van het vangen en overvliegen naar West-Europa achter hun (dikwijls veelkleurige!) rug hebben. Maar ook de niet-tangaraliefhebber zal z'n moeilijkheden met pasaangekochte vogels terugvinden in de aange- raakte problemen, die eigenlijk betrekking hebben op elke pasingevoerde vogel.

Pasingevoerde tangara's moeten in feite twee be- langrijke aanpassingen doormaken:

1. een (moeilijke) aanpassing aan een nieuwe levensomgeving en aan vreemde voersoorten;
2. een (minder moeilijke) aanpassing aan de gewij- zigde klimatologische omstandigheden.

Wat de tweede aanpassingsmoeilijkheid betreft, spreken we in het Nederlands over: akklimatisatie. Het aan een gematigd klimaat wennen van pasinge- voerde tangara's is vrij gemakkelijk, als het eerste probleem maar opgelost werd.

Voor die eerste moeilijkheid zelf, bestaat geen alge-

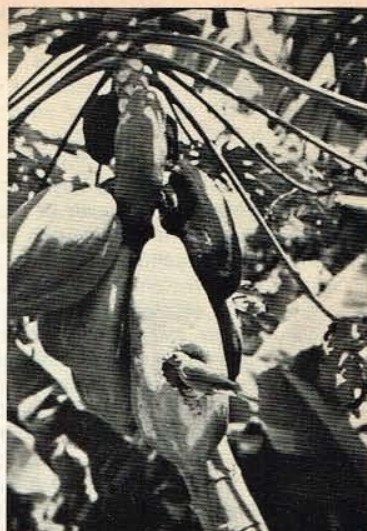

Oerwoudrand en savanne langs de Route Nationale no. 1 (Frans Guyana); waar o.a. zilvernaveltangara's (*Ramphocelus carbo*) worden aangetroffen.

meen Nederlands woord. In het Engels heeft men het over „to establish (ww.) of the establishment (z.nw.)”; wat we zouden kunnen vertalen als „het zich aanpassen”, of kortweg „het inwennen of de inwenning” van pasingevoerde tangara's. Het inwen- nen, wat dus omvat: het zich aanpassen aan een andere levensomgeving (een volièremilieu, de direkte aanwezigheid van mensen, e.d.) en aan een „ver- vangingsvoer”, is een tamelijk gekompliceerd pro- bleem. De akklimatisatie zelf, zou men trouwens als een onderdeel van de aanpassing aan de gewijzigde levensomgeving (in breder verband gezien dan), kunnen beschouwen. Beide aanpassingen kan men trouwens niet los van elkaar aanpakken; ze moeten a.h.w. samen langzaam worden doorgevoerd.

Bijkomende problemen kunnen een doelmatig in- wennen en de akklimatisatie bemoeilijken; o.a. de „stress”-toestand waarin de tangara's bij hun aan- komst verkeren tgv. het vangen en het vervoeren,

tekst:
dr. J. Ingels

Blauwgrijze tangara (*Thraupis episcopus*) die zich te goed doet aan een boommeloen (papaya) waarin door vruchtenetende spechten een opening werd gerakt.

een eventuele verzwakking tgv. een zich langzaam manifesterende infectie, enz.

De „ideale” overgang van de vrije, tropische levens- wijze naar de totaal verschillende levensomstandig- heden in een Europese volière, zou m.i. uit de vol- gende, geleidelijke aanpassingen moeten bestaan:

1. de gewenning aan een volière-omgeving en aan een vervangingsvoer in het herkomstgebied zelf (Zuid-Amerika);
2. de akklimatisatie in onze gebieden met gematigd klimaat (West-Europa).

Deze methode biedt het enorme voordeel, dat de twee overgangsmoeilijkheden (inwennen en akkli- matisatie) afzonderlijk kunnen worden opgelost. Dat een dergelijke overgang als ideaal mag worden bestempeld, willen we even toelichten.

We gaan er dus duidelijk vanuit, dat het inwennen in Zuid-Amerika zelf zou moeten plaatshebben. Na het vangen van de tangara's, zouden ze moeten worden ondergebracht in een rustige omgeving,

Ingang van het CNES-administratief gebouw te Kou- rou (Fr. Guyana). De pijl geeft de plaats aan van een nest van blauwe tangara's (*Thraupis episcopus*). (Op de voet van de I-vormige draagbalk achter de bloei- ende Bougainvillea-struik.)

waar ze zich kunnen aanpassen aan het leven in een min of meer beperkte ruimte. Waarschijnlijk zullen kleine, dun beplante voliëres waarin ze regelmatig gevolgd kunnen worden, best voldoen. In een mogelijkheid tot baden moet zeker worden voorzien; daar baden een hulpmiddel is, om pasgevangen vogels weer in hun normale doen te laten komen. Ook de bevedering blijft dan in een betere konditie. Als voedsel zou men de eerste dagen een uitgebreide keuze uit die soorten voedzame, tropische bessen en vruchten kunnen voorzetten; die ze in hun natuurlijk leefomgeving ook eten; terwijl ook gemakkelijk wat insecten kunnen worden aangeboden. Wanneer de tangara's wat rustiger geworden zijn en regelmatig voldoende voedsel opnemen, zou men dan langzaam kunnen overschakelen op een voedersamenstelling zoals de Europese tangaraliefhebber meestal gebruikt (nl. vruchten, zachtvoer, universeelvoer, meelwormen, e.d.). Indien nu een paar tangara's tijdens die inweningsperiode ziek zouden worden, kunnen ze dadelijk afgezonderd worden en in omstandigheden worden verzorgd, waarin ze zich nog relatief goed „thuis voelen”, omwille van het nog (gedeeltelijk) aangeboden natuurlijk voer en van het vertrouwde tropische klimaat.

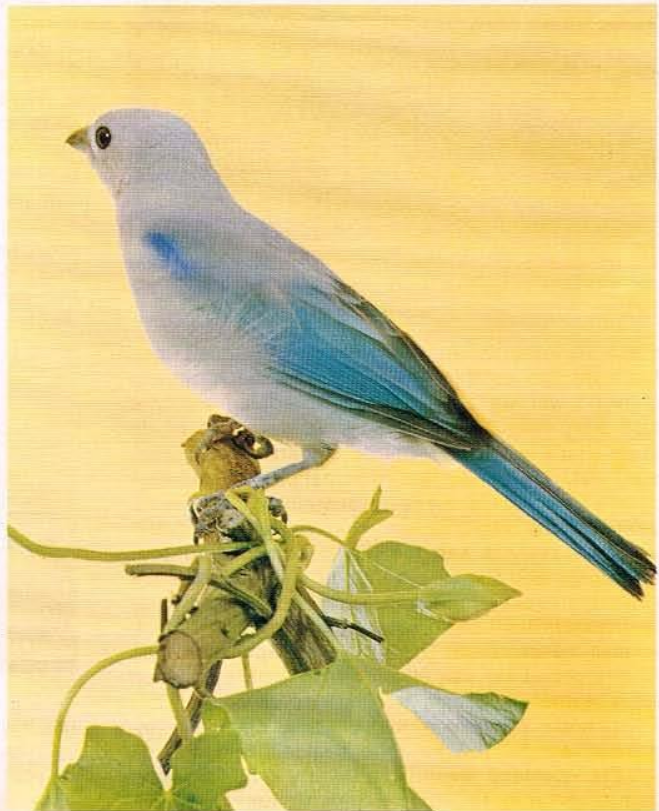
Pas wanneer de tangara's volledig gezond zijn, en zich hebben aangepast aan het verblijf in een beperkte ruimte en aan het vervangingsvoer, zouden ze mogen worden overgevlogen. Dit overvliegen zou dan liefst moeten gebeuren in de maanden mei-juni, wanneer de weersomstandigheden in onze streken gunstig zijn om met een volkomen natuurlijke akkli-

matisatie te kunnen beginnen. Wanneer we zouden kunnen vertrekken met tangara's, die een dergelijke gewenningsperiode goed zijn doorgemaakt, dan zal de eigenlijke akklimatisatie trouwens geen echt probleem meer vormen.

Dat bij een geleidelijk inwennen en akklimatisatie, zoals hierboven werd geschetst, ook een degelijke, deskundige (veeartsenijkundige?) begeleiding past, spreekt eigenlijk voor zichzelf.

Het duidelijkste gevolg van zo'n ideale overgangsperiode zou zijn: een opvallende vermindering van het aantal tangara's die afsterven als rechtstreeks gevolg van een onaangepast inwennen onmiddellijk na het vangen. En alhoewel de inweningskosten zullen oplopen, zou de verkoopprijs aan de liefhebber toch ongeveer gelijk blijven, dankzij de geringere verliezen en het groter aantal vogels dat in een goede konditie kan worden ingevoerd. De als ideaal beschreven inwenings- (en akklimatisatie-)wijze, wordt jammer genoeg slechts door enkele betrouwbare vogelexporteurs toegepast (o.a. door Ch. Cordier, Cochabamba, Boliviaë). De aldus „behandelde” tangara's komen zelden in de gewone vogelhandel, maar worden meestal aan vogelparken en dierentuinen geleverd. Vele vogelparken betrekken hun tangara's (en andere neotropische vogels) trouwens van bevriende Zuidamerikaanse instellingen, waar ze vooraf degelijk werden gewend aan het verblijf in een voliëre-omgeving en aan „vogelpark”-voer.

N.B. De foto's bij dit artikel (en het tweede gedeelte) trachten fotografisch de uitersten waartussen zich het probleem „inwennen en akklimatiseren” bij tangara's afspeelt, weer te geven.

MANTEL- MEEUWEN

tekst: Meindert de Jong

Foto: M. Jansen (Eervolle vermelding fotowedstrijd 1974)

Zoals u waarschijnlijk weet worden niet minder dan veertien soorten meeuwen tot de Nederlandse avifauna gerekend. Uiteraard zal ik ze hier niet alle noemen of de revue laten passeren, want daar kun je alleen maar 'meeuwenitis' van krijgen. Onze hoofdredacteur stuurde mij echter bijgaand plaatje met het verzoek er een verhaaltje bij te schrijven. Voor zover ik het beoordelen kan is het de kleine mantelmeeuw, en wel de Britse vorm, die leigrijze bovendelen heeft, terwijl deze bij de Scandinavische vorm leizwart tot roetzwart zijn. Maar enfin, ik zal u zowel over de grote als de kleine mantelmeeuwen iets vertellen.

De grote mantelmeeuw

De grote mantelmeeuw is een knaap die er zijn mag! Hij heeft ongeveer de grootte van een gans; sommige exemplaren zijn dan ook haast driekwart meter

lang. Prachtig contrasterend steekt het zwart van de rug en de vleugels af tegen het sneeuwblanke wit van de rest. De slagpennen hebben witte uiteinden; de achterzijde van de vleugels is wit omrand, maar dit is alleen in de vlucht te zien. De poten, waarvan de drie tenen door zwemvliezen zijn verbonden, zijn witachtig met een rose tint of vleeskleurig. De forse snavel is geel met aan de punt van de ondersneb een rode plek. Het is net of er een bloeddruppel aan kleeft. Jonge vogels pikken hier naar als ze honger hebben en de ouders wat lekkers moeten opbraken. Als de jonge mantelmeeuwen de vliegkunst machtig zijn, hebben ze een donkerbruin gevlekt verenkleed. Ze lijken dan erg veel op zilvermeeuwen, maar zijn aanzienlijk groter en hebben een wat lichtere kop en onderzijde. Maar wanneer ze vier jaar oud zijn, zijn ze volwassen en geslachts-

rijp en eerst dan kunnen ze pronken met het fraaie zwart-witte kostuum.

Grote mantelmeeuwen zijn het hele jaar bij ons te zien, voornamelijk langs de kust en in het gebied van het IJsselmeer. In de wintermaanden zijn ze echter veel talrijker dan 's zomers. In ons land zullen we deze meeuw wel nooit als broedvogel kunnen begroeten. Hij prefereert namelijk rotsachtige kusten en eilandjes, en die ontbreken bij ons ten enemale. Broedend wordt hij aangetroffen aan de Franse Kanaalkust, de westkust van Groot-Brittannië, de kusten van Ierland, Scandinavië, Finland, verder op IJsland, Spitsbergen, Groenland en Labrador. Bij uitzondering treft men hem aan langs grote meren en op daarin gelegen rotseilandjes.

Deze meeuwen zijn uitermate roofzuchtig en daarom behoeven we er, geloof ik, niet erg rouwig om te zijn dat ze niet bij ons broeden. We hebben al last genoeg van een aantal andere soorten, zoals de kok- en de zilvertmeeuwen. Mantelmeeuwen zijn alleseters. Langs de vloedlijn speuren ze naar afval, krabben, zeesterren, mosselen, dode of zieke vogels en dat is in het geheel niet erg, integendeel, want door het opruimen van aas en andere ongerechtigheden doen ze véél meer goed dan kwaad. Maar geef ze in de broedtijd de ruimte! Dan is letterlijk niets veilig voor ze! Ze ondernemen strooptochten naar andere vogelkolonies en richten ware slachtingen aan onder jonge vogels. Eieren worden bij de vleet leeggelurpt. Het zijn vooral vaak de eidereenden die een buitengewoon zware tol moeten betalen, evenals de bergeenden. Maar ook kleine vol-

wassen vogels kunnen ze niet met rust laten, net zo min als kleine zoogdieren.

De kleine mantelmeeuw

De kleine mantelmeeuw heeft ongeveer dezelfde afmetingen als de u allen wel bekende zilvertmeeuw. Verder is het een verkleinde uitgave van zijn grotere naamgenoot. Over het algemeen is hij iets lichter van boven en zijn de poten niet vleeskleurig maar geel. De jongen zijn de eerste jaren bruin gevlekt en niet te onderscheiden van juveniele zilvers.

Sedert 1926 behoort de 'kleine sjouwerman' tot onze broedvogels, want in dat jaar werd een broedgeval vastgesteld op de Boschplaat op Terschelling. Sindsdien heeft hij zich geleidelijk uitgebreid en thans wordt hij officieel betiteld als 'schaarse broedvogel' van de Waddeneilanden, Callantsoog, Wassenaar en Schouwen. In ons land worden de nesten uitsluitend aangetroffen in de kolonies van zilvertmeeuwen. Het komt nogal eens voor dat een kleine mantelmeeuw een huwelijk heeft gesloten met een zilver. De nesten van beide soorten zijn dan ook vrijwel identiek: in het zand gekrabde kuilen, die belegd worden met droge plantedelen. Ook de eieren vertonen zeer veel overeenkomst: allerlei nuances groen tot diverse tinten bruin met roodbruine en bruinig zwarte noppen, vegen, vlekken en vlekjes en een paar grijsachtige 'wolkjes'.

Hun menu komt overeen met dat van hun grote neef, maar zij eten ook wel insecten en larven. Maar wat roofzucht betreft, zijn ze geen haar beter en dat is jammer.

SANDERS

ARNOUD v. GELDERWEG 103 - GRAVE - TELEFOON 08860-3941 / 3942 en 3943

ORNIVIT

Compleet vitamine preparaat ter bevordering van:
Gezondheid - Groei - Bevruchting - Voortplanting. - Verkrijgbaar in korrel en vloeibare vorm.

RUBICANNA

Voor uw Roodkleurige vogels. - In korrel en vloeibare vorm.

CHANVIT

Bevordert zang en paring. - In korrelvorm.

OLIGOSAN

Mineralen en Spoorelementen. - In korrelvorm.

STIMUCHOL

Voor een goede en volledige rui. - In korrelvorm.

TARWEKIEMOLIE

Bron van vruchtbaarheid.

NBVV BOEKENSERVICE

- AGAPORNISSEN EN ANDERE DWERGPAPEGAAIEN, Thijs Vriends. Een prima boek voor elke agapornidenkweker f 25,—
- BASTAARDVINKEN, K. Speicher f 7,25
- DE VOEDING VAN DE VOGELS, J. P. Holsheimer f 17,50
- DE VOLIERE, C. E. van Berkel
Alles over bouw, inrichting, beplanting etc. f 17,50
- DUIVEN IN DE VOLIERE, J. Nicolai f 7,25
- EXOTISCHE VOGELS IN KLEUR, Chr. Walraven f 13,50
- GEVEDERDE VRIENDEN IN BOS EN TUIN, Dr. O. Henze f 8,50
- GRASPARKIETEN MIJN HOBBY, G. A. Radtke f 7,25
- HANDLEIDING VOOR DE KLEURKANARIEKWEKER, H. J. Veerkamp f 18,50
- HANDLEIDING VOOR DE ZEBRAVINKKWEKER, W. Beckmann f 18,50
- HERKENNEN EN WAARNEMEN VAN DE VOGELS, Potrykus f 10,80
- KANARIERASSEN, K. Speicher f 7,25
- KANARIES, K. Speicher f 7,25
- KANARIES HOUDEN ALS LIEFHEBBERIJ, R. R. P. v. d. Mark f 12,50
- KLEURKANARIES KWEKEN KUNT U OOK, H. J. Veerkamp f 15,50
- ONZE GOUDVINK EN HAAR HYBRIDEN, J. Vermeulen
Hierin vindt u letterlijk alles over de Goudvink f 16,50
- PAPEGAAIEN, C. Af Enehjelm f 6,50
- PAPEGAAIENATLAS, 110 prachtige afbeeldingen in kleur met Nederlandse tekst f 25,—
- PARKIETEN, C. Af Enehjelm f 6,90
- THIEME'S VOGELBOEK, G. Steinbacher
Speciaal voor de houders van een gezelschapsvoliere f 19,50
- TROPISCHE VOGELS, H. Bechtel f 7,25
- VOGELS HOUDEN KUNT U OOK, R. R. P. v. d. Mark f 9,50
- VOGELNESTEN EN EIEREN, S. Hoehner f 17,50
- VOGELPRACT IN NATUUR EN VOLIERE, Robiller
Een erg goed boek voor hen die zich voor alle vogels interesseren f 32,50
- VOGELS DIE MEN KENNEN MOET, G. Röhm f 7,25
- VOGELS DIE VRAGEN WORDEN OVERGESLAGEN, Jos v. Himbergen. Alles over de voeding in een populaire beschrijving f 17,50
- VOGELZIEKTEN, Raethel
Een onmisbaar boekje voor elke vogelliefhebber, slechts f 7,50
- WATERSLAGERS EN HARZERS, houden en kweken van, M. v. Woezik. Een onmisbaar werkje voor de zangkweker f 9,50
- WILDZANGVOGELS, R. R. P. van der Mark f 10,50
- KWEKEN VAN GRASPARKIETEN, W. Beckmann
Speciaal aanbevolen voor elke beginnende kweker, slechts f 6,50
- GIDS VOOR DE VOGELS VAN EUROPA, Bruun
Uitstekend determineerboekje, zeer veel informatie f 16,50
- KWEKEN MET VOGELS, C. E. van Berkel NIEUW!
Het meest complete en unieke boek voor elke vogelliefhebber. Meer dan 80 kleur- en 100 zwart-wit foto's f 37,50
- DUIZEND VOGELS IN KLEUR, een **geweldig** boek f 69,50
- GRAMMOFOONPLAATJES MET LIED VAN DE HARZER EN WATERSLAGER à f 7,90
- ZAKBOEKJES VOOR DE NATUUR MET ELK 20 AFBEELDINGEN IN KLEUR: IN DE BOSSEN; WAT BLOEIT LANGS ONZE WEGEN; WEIDEN EN AKKERS; WAT VIND IK DAAR; GENEESKRACHTIGE EN GIFTIGE PLANTEN; BOMEN EN STRUIKEN per stuk f 7,25

ALLE BOEKEN ZIJN DIREKT LEVERBAAR. U KUNT BESTELLEN DOOR OVERMAKING VAN HET VERSCHULDIGDE BEDRAG OP GIRO 1148324 t.n.v. BOEKENSERVICE N.B.V.V., Postbus 74 te Bergen op Zoom. GAARNE DUIDELIJK DE TITEL(S) VAN HET BOEK VERMELDEN, ALSMEDE UW NAAM, ADRES EN WOONPLAATS; zie ook onze eerder gepubliceerde boekenlijsten. Prijswijzigingen voorbehouden!

PIETPRAAT OVER: ZALM

tekst: J. Kuiper

De standaard zegt over zalm het volgende: Bij een zalm wordt vereist kwalitatief goed oranjerood en een goede gelijkmatige schimmelverdeling. Deze twee, in het totaalbeeld samenwerkende factoren, dienen beide naar waarde beoordeeld te worden. Met een matige en uiterst fijn verdeelde schimmelfactor, ook op de borst, komt deze kleur het beste tot zijn recht. Door teveel schimmel ontstaan lokaal kleurloze veervelden en wordt de uiting van het oranjerood sterk belemmerd. Vleugel en staartpennen dienen in verhouding tot de rest van de bevedering eveneens goed doorgekleurd te zijn. Snavel, pootjes en nagels licht en eenkleurig. Voorkomende fouten: te weinig schimmel op kop en borst; te zwaar schimmel; oranjerooduiting te zwak; vlekkeurig/meerkleurig; pennen onvoldoende doorgekleurd; bontvorming in bevedering en/of hoorndelen; lichte broek.

In de vorige pietpraat heb ik u verteld dat ik de zalm beschouw als een patroonvogel, het waarom zal ik proberen duidelijk te maken. Als een zalm een topvogel is kun je eigenlijk niet meer over schimmel praten, de vogel is dan voorzien van halvemaanvormige witte randjes die dakpansgewijs vooral in de rug goed zichtbaar zijn. Nu is het bij schimmelvogels zo dat de mannen meestal niet aan bod komen omdat de schimmelverdeling duidelijk te wensen overlaat, in lijnrechte tegenspraak daarmee zijn minstens 80% van de topzalmen mannen! De schubtekeningen van zalmen wordt helaas te weinig aangehouden op tentoonstellingen, het blijkt verrekte

moeilijk om een ideaalvogel in deze kleurslag te produceren. Omdat niet de poppen maar de mannen het ideaalbeeld het best benaderen, het vrij snel verloren gaan van de schubtekening en het feit dat het bijna onmogelijk is deze schubtekening terug te fokken, doen mij denken aan één of meerdere factoren gekoppeld aan de schimmelfactor die voor het ontstaan van de schubtekening verantwoordelijk zijn. Om die redenen beschouw ik de zalm als een patroonvogel. Vroeger had men voor zalmen een foefje, je vouwt een stukje papier tweemaal dubbel en scheurt dan het hoekje eraf. Opgevouwen ontstaat een papiertje met een gaatje erin, als dat papiertje nu op een zalm gelegd wordt, waar dan ook, moet door het gaatje net zoveel oranjerood als wit zichtbaar zijn, als dat zo is moet de zalm vrijwel ideaal zijn! De standaard legt terecht het zwaartepunt van de beoordeling op de schimmelverdeling en de kwaliteit van het oranjerood, natuurlijk komen in deze beide punten dan ook de meeste gebreken aan het licht tijdens de keuring. Wanneer de vogel een magnifieke schimmelverdeling in de borst laat zien maar de rug is vrijwel geheel wit, valt-ie toch door de mand. Dat zelfde gebeurt als de rug goed is en er is geen spoor van schimmel in de borst waarneembaar, in beide gevallen komt op het keurbriefje een aanmerking over de schimmelverdeling te staan. Net als bij alle andere oranjerode vogels moeten aan de verstreking van kleurstimulantia zeer hoge eisen gesteld worden, regelmaat en gelijke dosering zijn hierbij sleutelwoorden, overdosering is ook bij zalmen volkomen misplaatst. Het is wel zaak om vroeg te beginnen met het verstreken, de pennen moeten immers ook doorgekleurd zijn. Net als bij de oranjeroodbrons zeg ik opnieuw, beter vroeg beginnen dan laat pennen trekken! Wanneer u een zalm gefokt heeft die er gewoon uitspringt qua kleurdiepte wordt dan erg argwanend, het komt maar al te vaak voor dat die uitspringer een tikkeltje bontvorming bezit, bontvorming en kleurdiepte schijnen ook aan elkaar gekoppeld te zijn, 't is jammer! Voor wat betreft de kweekaspecten het volgende. Het voortdurend paren van zalm x zalm levert vogels op die te zwaar schimmel zijn, alleen in laatste instantie moet een vol-intensieve ingeschakeld worden bij de zalmkweek. Enige regels terug viel een vogel door de mand met een goede rug, in de borst was geen spoor van schimmel te ontdekken, deze „mandvaller” zou wel eens een ideale kweekvogel voor u kunnen zijn wanneer u beschikt over kwalitatief behoorlijke poppen. Steeds opnieuw blijkt dat er een overduidelijk verschil bestaat tussen kweekvogels en tentoonstellingsvogels. Kweekvogels moeten worden beschouwd te zijn het middel tot het doel. Om die reden moeten kweekvogels niet worden getoetst aan standardeisen, met andere woorden niet worden gekocht „op het keurbriefje”. Als u de kunst van het verstreken van kleurstimulantia goed beheerst bestaat er geen enkel bezwaar tegen om die tweekleurige vogel die een goede verdeling van de schimmel laat zien en 81 punten kreeg te kopen als kweekvogel. U kunt er dan zelf voor zorgen dat u bij de door u gekweekte jongen geen „vlekje” behoeft weg te werken. In de volgende pietpraat zal ik met u de mozaïek behandelen, TOT DAN!

De

usel

Op de vraag van de redactie van dit blad naar uw verhalen over geslaagde kweekresultaten met de Afrikaanse soorten, zijn nogal wat reacties binnengekomen en we kunnen ons daar erg gelukkig mee prijzen. De moeilijkheid is nu wél, dat we 3, 4 of meer artikeltjes hebben die over één soort handelen. Omdat we in ons blad van variatie houden, vinden wij het toch wel bezwaarlijk om verschillende malen achtereenvolgend met een artikel te komen dat over dezelfde vogelsoort gaat. Vandaar dat we hebben besloten om per keer maar één soort te behandelen en in zo'n artikel de ervaringen van meerdere personen weer te geven.

Laat ons beginnen met de waarschijnlijk het eerst geïmporteerde Afrikaanse vogel, de

MOZAMBIQUESIJS

welke in verschillende ondersoorten en in evenzoveel gebieden voorkomt. De wetenschappelijke naam luidt: **Serinus mozambiques**.

Achtereenvolgens noemen we u die ondersoorten, alsmede hun verspreidingsgebied. We gaan daarbij niet in op de, meestal geringe, verschillen tussen ze.

S.m. caniceps, van Senegal tot Nigeria en Noord-Kameroen; **S.m. punctigula**, Kameroen met uitzondering van het noordelijk deel; **S.m. barbatus**, Noord- en Oost-Kongo, Soedan, Oeganda, West-Kenya, Noordwest-Tanzania en aangrenzend deel van Zambia; **S.m. tando**, Zuidwest-Kongo en Angola; **S.m. vansoni**, Zuidoost-Angola en aangrenzende gebieden van Botswana en Zambia; **S.m. mozambiques**, kuststreken van Kenya, eiland Mafia, centraal-Tanzania en Mozambique, centraal-Zambia, Rhodesië, Transvaal, Oranje Vrijstaat, Mauritius, Reunion en de Amiranten eilanden; **S.m. granti**, Zuid-Mozambique, Oost-Kaaprovinsie, Oost-Transvaal; **S.m.**

ONZE ERVARINGEN MET AFRIKAANSE SOORTEN

grotei, Soedan, westelijk deel van de Nijl, tot West-Ethiopië; **S.m. gommeensis**, West-Ethiopië.

Ze leven in groepen en bewonen hoofdzakelijk open bossen, parken en tuinen. Hun voedsel bestaat uit kleine zaden van grassoorten en insecten wat ze in hoofdzaak al scharrelend over de grond vergaren. In struiken maken ze van gedroogde grassen, vezels en plantenspindel een komvormig nest.

De 3-4 witte eitjes met roodbruine spatten worden gedurende 13 dagen bebroed. Aan dit broedproces neemt, meestal na de eerste 3-4 dagen, ook de man deel, zij het voor korte perioden. Tijdens dat de pop broedt gebeurt het vaak dat de man haar van de nodige snavelkost voorziet. Gedurende de nachten verblijven beide vogels in het nest. Per jaar 2-3 broedsels.

Er is een duidelijk verschil tussen man en pop. Niet alleen de wat mattere kleuren maar ook het uit lichtgrijze veerpuntjes bestaande halskettinkje om de keelstreek geeft te kennen dat het een popje is. Wanneer de jonge vogels uitvliegen gelijken ze op de pop, inclusief het halskettinkje. Dat houdt dus ook in dat men bij aanschaf van deze vogels in de veronderstelling kan zijn een pop te hebben gekocht maar later, na de rui, blijkt dan dat het een man is. Omdat heel vaak jonge vogels worden geïmporteerd komt dit meermalen voor.

De zang, vooral van de man, is zeer welluidend en wordt met veel verve voorgedragen. Eenmaal geacclimatiseerd zijn het bijzonder prettige en vooral sterke, niet koudegevoelige vogels die uitstekend in een volière te houden zijn. Met andere vogels weten ze op goede voet te blijven, alleen wanneer er in die volière ook soortgenoten zijn kunnen ze zich wel agressief gedragen. Zo is het zeker niet aan te bevelen om in diezelfde volière ook een paartje

ysel

De

Edelzangers onder te brengen; dit leidt gegarandeerd tot ernstige vechtpartijen waarvan de afloop bijzonder vervelend kan zijn. Zoals bij erg veel soorten die we houden het geval is, blijven eenmaal gevormde paartjes tezamen.

F. de Spirt in Zierikzee, schafte gelijktijdig met enkele andere soorten kleine tropen, in het najaar van 1973, een koppeltje mozambiquesijsjes aan. Hij heeft ze direct in zijn buitenvolière ondergebracht welke toen bevolkt was met nonnen, japans meeuwtje, bastaarden daarvan, zebra-vinkjes en zilverbekjes. De volière meet 3 m in lengte, is 1,30 m breed en 2 m hoog. Aansluitend daarop is een nachtverblijf van 1,80 m lang. De buitenvolière is beplant met enige coniferen.

Maart 1974 werden de nestkastjes opgehangen en de mozambiquesijsjes toonden al direct interesse voor een halfopen kastje dat op ongeveer 1,90 m hoogte was opgehangen en dat al gedeeltelijk met wat hooi was gevuld. Zelf werkten ze dat nestje met veertjes en uitgeplozen touw af. Op 24 maart was er het eerste eitje. Verder heeft hij de zaak gelaten voor wat het was tot 7 april. Op die dag bleek hem dat er 2 jongen waren geboren. Ze groeiden voorspoedig op, op een menu dat bestond uit een mengsel tropen- en kanariezaad inclusief wat hennep, trosgierst, gekiemd zaad, veel onkruiden, geknipte meelwormen in iivoer met wat protifar, insecten zoals vliegjes en kleine spinnen en elke dag wat muur. Toen de jongen 7 dagen oud waren heeft hij ze geringd, 2,3 mm, en dat ging zo maar net. Ze hebben dat jaar maar één ronde gebroed.

C. H. Beerenhout in Coevorden kocht in september 1971 een EK mozambiquesijs man; enige tijd later kocht hij er een import popje bij. In juli 1974 nam hij regelmatig waar dat de pop door de man werd gevoerd; wat later sleepten ze met nestmateriaal. In augustus 3 eieren, na 13 dagen 3 jongen, 3 weken nadien zaten ze op stok. Als dierlijk voedsel verstrekte hij uitsluitend meelwormen, daarnaast sla, appel, sinaasappel, onkruidzaden en uiteraard ook het gebruikelijk zaadmengsel.

De heer Beerenhout heeft ook mozambiquesijsjes in een broedkooi gekweekt en reeds in de maand januari bekwam hij jongen. Het is hem ook gebleken dat uit eigen kweekkoppels, jongen worden geboren waarvan al direct het geslacht uiterlijk is te onderkennen. Met andere woorden, de jonge mannen die werden geboren misten als het ware hun jeugdkleed, de vogels waren al direct op kleur.

Dit laatste is hoogstwaarschijnlijk het gevolg van een voedselstoornis tijdens de eerste periode. Korte tijd na de vorming van het jeugdkleed, wordt namelijk de veeraanleg reeds op het volwassen kleed afgestemd. Indien de groei van de jonge vogel, door bijvoorbeeld een tekort aan bepaalde voedingsstoffen, vertraagd wordt, dan blijft de ontwikkeling van het verenpak achter en de omwisseling kan reeds vóór de vorming van de jeugdveren plaats vinden. Het jeugdkleed wordt dan geheel of gedeeltelijk overgeslagen en de jonge vogel lijkt dan al direct bij het uitvliegen op een volwassen vogel.

Dit behoeft overigens voor de verdere ontwikkeling van de vogel geen nadelige gevolgen te hebben. Eenzelfde verschijnsel is o.a. van de Roodkopamandine (*Amadina erythrocephala*) bekend.

NIEUW

insectenvoer ^{geel}
honingvoer ^{groen}
briljant honing
universeelvoer populair
briljant droog
briljant vet • universeelvoer

Cédé VOGELVOEDERS

TILBURG, LANGESTRAAT 104, TEL. 013-423156

GEZA SEPT

Voorkomt en geneest virusziekten en infecties.

Een goedkoop en afdoend middel dat eenvoudig toegepast kan worden:

enige druppels aan het drinkwater toevoegen is voldoende.

Populierstraat 121-123
Tel. 070-323930; Den Haag

**W. RUPPE
VAN DER VOORT**

De
sel

De

MAKE UP OOK VOOR UW VOGELS

tekst: D. J. v. d. Molen

foto: Günther Oppenborn

Het is inmiddels een goede terugkerende gewoonte geworden dat in dit speciale nummer enkele artikelen gewijd zijn aan het T.T. wezen, dit toch ook altijd weer belangrijke element, waar wij als kwekers onderling kunnen vergelijken, wie dit jaar de beste resultaten behaald heeft.

Om zo hoog mogelijk te kunnen eindigen met onze zebravink of jap. meeuwtje moet uiteraard in eerste instantie de kwaliteit van de vogel behoorlijk zijn, dit kunt u voor de wedstrijd zelf al bekijken, door uw vogel te toetsen aan de daarvoor geldende standaardisen. Zijn er aan de hand hiervan al vrij grote afwijkingen dan kunt u zich alleen maar geld besparen door de vogel niet in te zenden. Voldoet uw vogel grotendeels echter wel aan deze omschreven 'ideaal' eisen, dan nóg kunt u er als inzender veel aan doen om de vogel enkele puntjes hoger te laten eindigen. Dat is een mooi verhaaltje zult u denken, want ik ben er immers niet bij als de vogel gekeurd wordt. Welnu, deze extra puntjes kunt u zelf al thuis verdienen en de manier waarop, wil ik u hier dan uit de doeken doen.

We hebben al gezien, dat we voor de eigenlijke kweek de beschikking moeten hebben over de standaardisen voor zebravinken en jap. meeuwen. Het lijkt me eigenlijk voor een ieder ondoenlijk om vogels voor een T.T. te gaan kweken, terwijl men zelf niet eens weet hóé en waaróp ze dan wel beoordeeld worden. Hebt u de vogels gekweekt volgens deze ideaalomschrijving dan geven we ze natuurlijk in de groeiperiode een zo variabel mogelijk voedselpakket en zoveel mogelijk vliegruimte, zodat ze tot grote forse goed ontwikkelde vogels uit kunnen groeien. Als u de keurbriefjes voor zebravinken en meeuwen wat nader gaat bekijken, dan kunt u zien dat al ong. 30% van het aantal te verwerven punten in de rubriek formaat is ondergebracht. Een ideale manier om de vogels af te richten voor de T.T. is toch wel om ze ongeveer twee maanden voor de T.T. op te kooien in ruime kooien, b.v. broedkooien. Voor u de vogels hier in zet kijkt u ze natuurlijk wel even na op kleine schoonheidsfoutjes en juist hiermee kunnen we nu deze extra puntjes verdienen. Als we nl. vogels hebben met ruwe snavels moeten we het snaveltje even licht bijkrabben met een klein mesje. Dan gaan we snavel en pootjes insmeren met een watje met zachte babyolie of vaseline. Als u dit insmeren enkele malen herhaalt voor het insturen (denk om vet worden van kopbevedering) dan zullen in de rubriek poten en snavel waarschijnlijk geen aftrekpunten meer vallen, wat nu helaas nog al te vaak moet gebeuren. Ook de lengte van de nagels moet natuurlijk bekeken worden; te lange nagels zullen bestraft worden, geknipte nagels mogen niet bestraft worden.

Nu staat er in de rubriek bovenin het keurbriefje naast het woord formaat ook nog de omschrijving, nodel, houding en conditie. Over deze houding en conditie wil ik het ook nog even met u hebben.

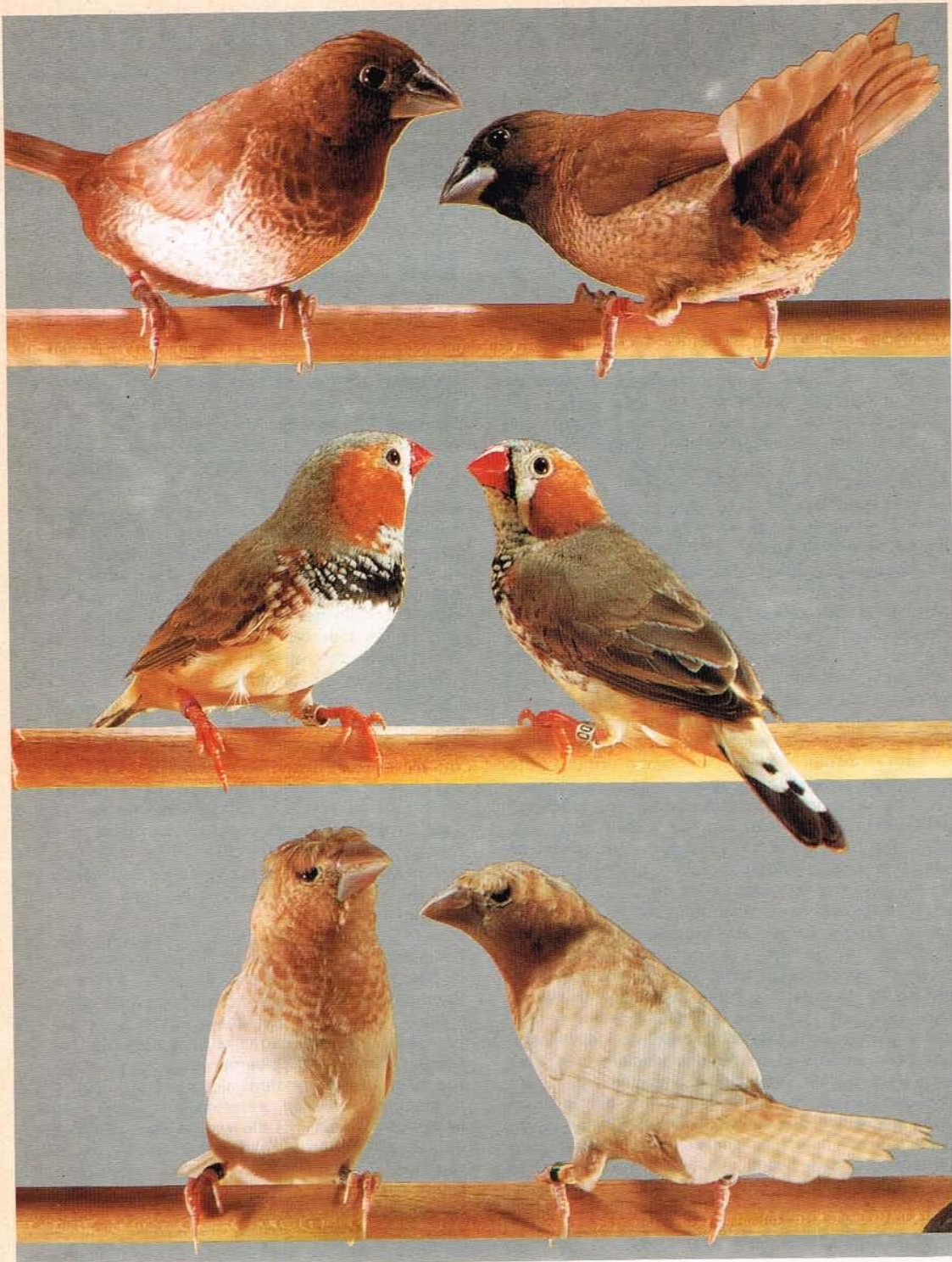
Als een vogel nl. ruipuntjes heeft, wat vooral bij roeggehouden T.T.'s nog wel eens voor wil komen, dan moet de keurmeester hiervoor natuurlijk straf-

punten geven. Ook aan deze ruipuntjes kunt u echter wel wat doen. Bij het opkooien in de broedkooi moet u bij het aanwezig zijn van deze puntjes (deze komen bij zebra's erg vaak op de kop en in de wangvlek voor) deze even losrollen met een pincetje. Als u dit voorzichtig doet, let wel: de ruipunt niet uittrekken maar losrollen, zal na enkele dagen uit deze losgerolde schacht het veertje te voorschijn komen. Ook hier dus weer iets waarmee punten te verdienen zijn.

Nu dan de houding van onze vogels. Na één à twee weken in de broedkooi brengen we de vogels afzonderlijk over in de bekende T.T. kooi. De keurmeesters mogen zebravinken en meeuwen niet anders meer keuren dan in de hiervoor voorgeschreven T.T. kooi. Dit is eigenlijk een voor de hand liggend voorschrift, omdat vogels die zo exact zijn omschreven ook onder gelijke omstandigheden gekeurd moeten worden, dus in dezelfde soort kooi.

Nu komt het vaak voor dat inzenders hun vogels al ettelijke weken voor de keuring in de T.T. kooi zetten en toch de opmerking op het keurbriefje krijgen: vogel is te wild of te onrustig. Hoe komt dit nu? Als u de vogel in de kooi doet dan zult u er ook voor moeten zorgen dat de vogel in deze kooi wordt afgericht. De meesten onder ons weten wel dat de keurmeester zal trachten om door middel van het keurstokje dat hij bij zich heeft, de vogel zo mooi mogelijk op stok te laten zitten, zodat al de goede eigenschappen zo duidelijk mogelijk uitkomen. Op deze manier van keuren zult u zich bij het africhten van de vogels moeten gaan instellen. Als u ook de vogels middels de hulp van een stokje iedere dag enkele malen óver laat springen van de ene zitstok naar de andere, zal de vogel hieraan gaan wennen, rustiger worden en niet dadelijk de wijk naar de bodem der kooi nemen als ze op de keurtafel staat. Ook dit goed afgericht zijn van de vogel kan u winst opleveren.

Andere toch wel belangrijke punten zijn voor het onderdeel conditie: Laat de vogel zolang mogelijk de beschikking hebben over badwater, zij verzorgen dan hun eigen toilet wat ze echt nog veel beter zelf kunnen dan dat wij dat doen. Zitten ze in de T.T. kooi dan kunt u ze dagelijks bespuiten met (niet te koud) water uit een bloemenspuit. Kooi de vogels, vooral in kleinere kooien, niet koud op. Probeer de plaats van voer- en waterbakjes zoveel mogelijk uniform te krijgen met die van de kooi waarin ze op de T.T. zitten. Kan dit niet, strooi dan op de bodem van de T.T. kooi wat zaad zodat ongelukken uitblijven, want echt, door het niet kunnen vinden van het voedsel verongelukken op onze T.T. toch weer ieder jaar vogels. Laat de voedselsamenstelling in de kooi gelijk zijn aan wat ze anders krijgen, dus zijn ze normaal gewend dagelijks groenvoer te krijgen, dan geeft u ze dit ook in de T.T. kooi. Bij het terugontvangen van de vogels wordt erg vaak de fout gemaakt dat men ze te snel weer in de kou stuurt. Als u deze bovengenoemde punten na loopt, dan ben ik er echt wel van overtuigd dat de keurmeesters dit seizoen veel minder vaak aftrekpunten

zullen geven voor afwijkingen die eigenlijk vrij gemakkelijk te verhelpen zouden zijn geweest. Omdat er op de volgende pagina zo'n prachtige kleurplaat van zebra's en meeuwen geplaatst wordt, kan ik het natuurlijk niet nalaten om hier nog wat kanttekeningen bij te maken. De bovenste twee jap.

meeuwtjes zijn mokka meeuwtjes, dit is een kleurslag die we eigenlijk nog te weinig tegenkomen. Als u op de kleurplaat het type van de bovenste twee vogels vergelijkt met de onderste twee dan zult u het met mij eens zijn dat de bovenste echt 'rondborstiger' zijn, veel meer het stevige gedronger

type hebben en dus in dit onderdeel beter zijn dan de onderste twee. De eenkleurige meeuwen moeten buiktekening hebben, en dat hebben deze vogels, vooral de rechtse is op de buik mooi donker geschud. Bij het insturen van eenkleurige meeuwtjes moet u er wel aan denken dat de bovensnavel eenkleurig moet zijn, vrij vaak zien we een tweekleurige bovensnavel met wat rose er in. Dit wijst op bastaardbloed. De onderste meeuwtjes zijn iets smaller. Wat ze echter wél weer heel goed hebben, is de kuif. Dit is toch wel een groot pluspunt voor ze. Deze meeuwen zullen gekeurd worden als crèmevleugel, dit is een nieuw omschreven kleurslag die in de nieuw geschreven standardeisen jap. meeuw is opgenomen. Deze vogels hebben een roodbruine kop en borst, terwijl de vleugels veel lichter zijn, vandaar de naam crèmevleugel. Ook een nu nog weinig voorkomende kleurslag op onze T.T.'s. Denkt u er bij het inzenden van uw vogels wel om dat u ze niet ter keuring stuurt zoals deze vogels, nl. met

kleurringen aan. Het is in dat geval de keurmeester niet toegestaan de vogels te keuren.

In het midden zien we een paartje zebra-vinken. Omdat we toch in de wat zeldzamere kleurslagen zaten zijn ook deze zebra-vinken in een nog vrij nieuwe kleurslag gekozen. Het zijn de grijze zwartborstzebra-vinken. De kenmerken van de zwartborst springen er duidelijk uit, t.w. uitgelopen wangvlek, lengtestrepen op de staart, oplopende borstrand en ovale flanktekening. Oogstreep is afwezig, wat natuurlijk bij de poppen beter opvalt dan bij de mannen. Het zijn vogels van een prima formaat, mooi gedrongen type. Weet u misschien ook al dat de lengte van de zebra-vink is aangepast aan het betere formaat van de laatste jaren (zie standardeisen). Twee goede vogels, alhoewel het vleugeldek nog wel iets aan de bruine kant is. Heel goed hebben deze vogels de borsttekening oplopend tot aan de onderkant van de snavel. Ziet u het ruipuntje in de wangvlek van de rechter zebra-vink? U weet het nu, dit had bijgewerkt kunnen worden!

AUSTRALISCHE GRASVINKEN

DE ZONNEASTRILD

door: Dr. Thijs Vriends

De laatste tijd zien we zonneastrilden (*Neochmia phaeton* [Hombron en Jaquinot]), 1841, meer en meer bij de liefhebbers van Australische grasvinken verschijnen. Voor heel wat vogelliefhebbers is de zonneastrild nog een vrij onbekende vogel, zodat ik eerst even het uiterlijk wil beschrijven. Het mannetje is prachtig rood met een bruine rugzijde en vleugels. Op de buik bevindt zich een zwarte vlek. Op de rode flanken bevinden zich enkele rijen witte stipjes, die

de vogel zeer charmant maken. De snavel is rood, de poten zijn grijs. Grootte: 12-13 cm.

De ornithologen onderscheiden enkele nevenvormen en wel een vogel met een zwarte buik en een met een wit buikje; de soort met het witte buikje is vrij algemeen in Nieuw-Guinea en in Queensland, en wel in het uiterste puntje (Cape York Peninsula-schiereiland). De soort met het zwarte buikje wordt in de overige gebieden van Queensland aangetrof-

fen, d.w.z. vanaf ongeveer Rockhampton langs de kust naar boven tot aan Cape York. Ook langs de kust van het Northern Territory tot het westen van Derby in West-Australië wordt het vogeltje veelvuldig gesignaleerd. Samenvattend komen we op drie soorten en wel de *Neochmia phaeton phaeton*, de *N. ph. albiventer* (witte buik) en de soort uit Nieuw-Guinea: de *N. ph. evangelinae*, die ook een wit buikje heeft, maar door het vaal groengrijze schedeltje en rugzijde enigszins van de *albiventer* verschilt, ofschoon we in dit verband direct moeten opmerken, dat de verschillen ook bij vogels uit eenzelfde streek vaak zo opvallend zijn, dat we in feite vele ondersoorten zouden kunnen onderkennen (zoals destijds Mathews deed). Om ecologische redenen onder andere heeft Keast deze her-indeling (dus het onderscheiden van slechts drie soorten) gemaakt en m.i. volkomen terecht.

Het popje van de zonneastrild is overigens gemakkelijk van de man te onderscheiden, doordat ze een bruingrijze bovenzijde heeft; ook het onderlichaam is bruingrijs van kleur. De borst is groenachtig geel, de wangen zijn rood. De rode flanken ontbreken; de kleur is hier geelachtig. Ook de witte punttekening is niet aanwezig. Het rode keeltje heeft een licht groengele vlek.

Zonneastrilden leven paarsgewijs of in kleine groepjes; zelden zag ik tijdens mijn studieverblijf in Australië groepjes groter dan 20 exemplaren. De vogels houden zich voornamelijk langs grasrijke wateroevers op en in palmachtige boomsoorten. Overigens zijn ze verre van schuw en regelmatig kan men ze rond boerderijen e.d. signaleren. Naast allerlei zaden, vooral gras- en onkruidzaden, leven ze ook van termieten die ze op een handige wijze op de termietenheuvels weten te bemachtigen. Ook andere insecten weten ze op een effectieve manier te verschalken.

Het nest, dat ze in het wild gewoonlijk in hoog gras bouwen, maar ook wel in een bosje of in een palmboom, ja zelfs onder de goot van een huis (persoonlijk vond ik eens een nest in een blikje en in een rol draad), is geconstrueerd uit gras, schors en bladeren. Van binnen wordt het gevoerd met droog gras en kleine veertjes. De pop legt 5-8 witte eieren die ze 12 dagen bebroedt; de man assisteert haar hierbij trouw! In Australië hebben ze een erg lang broedseizoen; ze beginnen in de lente, d.w.z. in augustus en gaan door tot hartje zomer, d.i. tot december (u weet immers wel, dat als het in ons land winter is het bij de tegenvoeters zomer is), maar ook in herfst en winter kunnen we nesten, eieren en jongen verwachten. In onze Nederlandse en Belgische volières is hun levenswijze natuurlijk niet of nauwelijks te vergelijken met die uit het wild. Uit het voorgaande is wellicht al de conclusie getrokken — en dit dan terecht — dat deze soort allesbehalve zwak is (we denken alleen al aan het lange broedseizoen) en als ze eenmaal met zorg zijn geacclimatiseerd (ik doel hier op Japanse import, omdat Australië de uitvoer van vogels verbiedt), zijn ze zeker sterk te noemen. Toch lijkt het me gewenst om ze gedurende de wintermaanden in een licht verwarmd vertrek binnenshuis onder te brengen. Alleen al om de vrij hoge prijs die we voor een koppeltje moeten betalen, is het verstandig om geen enkel risico te lopen, maar

ze tijdens de koude, natte maanden warm (ongeveer 12 gr. C) onder te brengen; als we geen nestmateriaal en broedkastjes beschikbaar stellen, is er vrijwel geen enkele kans dat het paartje ook een winterbroed zou gaan verzorgen. Met het oog op legnood zou een winterbroed ook alleszins fruikend kunnen zijn.

Zoals gezegd leven deze vogels hoofdzakelijk van zaden: ik denk hier aan gras- en onkruidzaden, trosgierst, gewone gierst, millet, wat wit- of kanariezaad en een normale portie negerzaad. Ideaal zou zijn als u wekelijks naast trosgierst ook enkele buseltjes rijp gras zou kunnen verstrekken. Volledigheidshalve dien ik hier te wijzen op hun grote agressiviteit, die ze doorgaans ongeschikt maken voor een niet te grote gezelschapsvolière, waarin te weinig uitwijkmogelijkheden zijn. In een niet te kleine kooi, in een kamervolière of een kleine buitenvolière alleen gehouden, voldoen ze echter uitermate goed en zullen ze snel tot broeden overgaan, als we ze maar met rust laten en ze tijdens het broeden niet te veel controleren. Enkele auteurs raden aan om de man tijdens de herfst en winter van de pop gescheiden te houden, omdat hij zijn vrouwtje in die periode nog wel eens fel achter de veren zit. Persoonlijk heb ik deze ervaring ook en ik meen dit 'verschijnsel' te moeten toeschrijven aan de grote broeddrang, die beide seksen vrijwel het geheel jaar door bezitten. Zoals we hierboven al mochten opmerken, moeten de vogels het gehele jaar door de beschikking hebben over insecten. Mierepoppen, kleine meelwormen (met de kop eraf), enchytraeën, kleine spinnetjes, vliegjes, universeelvoer e.d. zijn dan ook onontbeerlijk. In het bijzonder als vitrinevogel is de zonneastrild zeer wel geschikt; gunstige broedresultaten in een dergelijk verblijf zijn ook meermalen voorgekomen. Als nestmateriaal geven we droog gras, wol, hennepvezels, cocosdraden, stro en kleine veertjes. Als de jongen eenmaal uit het ei zijn gekomen worden ze door beide ouders met zorg gevoerd; 's nachts zal ook het wijfje op het nest blijven om haar kroost te verwarmen. Het mannetje zit gewoonlijk niet ver van het nest — dat geregeld vrij in struikjes e.d. wordt geconstrueerd — de wacht te houden. Na ongeveer negen dagen komen de ouders 's nachts niet meer op het nest. Na twee weken worden de borelingen op de rand van het nest gevoerd. De jongen zijn aanvankelijk vleeskleurig, maar na vier dagen is de huid volkomen zwart. Na een week openen ze al de ogen. Na 17-18 dagen verlaten ze het nest, maar brengen de nacht voorlopig nog door in de ouderlijke woning; overdag zitten ze op het 'balkonnetje' van hun kraamkamertje. De jongen vliegen na 27 dagen definitief uit (dus erg laat) en zijn dan wel verrassend goed ontwikkeld.

Onderverinding leerde, dat de meeste zonneastrilden er de voorkeur aan geven een vrij nest te bouwen; ze nemen echter ook wel half-open en zelfs gesloten broedhokjes voor lief en dan heeft het eerste type verre de voorkeur. Japanse meeuwtjes kunnen als pleegouders fungeren. Meer dan drie broedsels per jaar zou ik niet willen adviseren; alleen zij die aan de voedselisen van de vogels tegemoet kunnen komen mogen het op vier rondes per seizoen houden.

MOZAÏEK-MANNEN

tekst: P. Roos

Het is alweer een poosje rustig op het Mozaïek-front. Gelukkig heb ik weer een onderwerp om de Mozaïek-kwekers in beweging te brengen. Als we spreken over een Mozaïek, dan bedoelen we de verschijningsvorm van het vrouwelijk verenkleed van de Mozaïekfactorige kanaries. De mannelijke vorm is voor de kwekers van belang als kweekvogel niet als T.T.-vogel. Als T.T.-vogel zien we van een enkele beginnende kweker wel eens per abuis een Mozaïekman ingestuurd. In kringen die thuis zijn in deze materie wordt dan gesproken van een Witrugzalm en bij deze groep van de zalmen wordt hij dan ook gekeurd en als zeer onder de maat met 82 of 83 punten naar huis gestuurd; als de keurmeester dan nog iets meer moeite wil doen, dan zet hij bij de opmerkingen (een rot uitdrukking voor zo'n belangrijke rubriek...) geschikt voor de kweek van Mozaïek... Er is dus duidelijk iets bijzonders te zien aan deze vogels.

Een goede Mozaïek-man (kweekvogel) wordt gekenmerkt door een rugdek dat doet denken dat deze vogel een sluier draagt. In kwekerskringen spreken ze dan ook van een Mozaïek-sluier (zie artikel van C. Punt in Onze Vogels van juli 1971, De Mozaïek-sluier kanarie). Bij zo'n prachtige en schone verschijningsvorm doet zo'n kanarie je enigszins denken aan een Oranje wever voorwat de houding en vorm betreft, natuurlijk niet in zijn kleur. De goede kwekers die dit door hebben zijn dan ook zeer zuinig op deze mannen. De mannen die erg veel wit laten zien en waar dit wit zich manifesteert alsof die witte verenpartijen dikker zijn dan de rest, dat zijn de goede. Het is moeilijk om hen goed te beschrijven, aanwijzen is makkelijker. Vergelijk de slechte vorm. Hier zien we een vogel die doet denken, dat het rood door het wit heen enigszins is opgelost. Ik hoop dat het een beetje door deze beeldspraak duidelijker geworden is wat een goede en wat een slechte is. Het voorgaande is eigenlijk een aanloopje tot de point van mijn verhaal. In de kringen van de Mozaïek-kanariekwekers is eigenlijk vanaf het begin een verlangen en een streven aanwezig om een zuivere Mozaïek-man te kweken, en dan een die precies getekend is als de pop. Het waarom laat zich niet moeilijk raden. In het begin zal er wel een verwondering geweest zijn over het feit dat er alleen poppen met het vereiste beeld verschenen. De mensen met een theoretische kennis hebben wel aangevoeld dat dat ook niet anders kan (kon)? Desondanks bleef en blijft hun gedachte in de richting van de Mozaïek-man gaan. Practici willen altijd aantonen dat de theoretici ongelijk hebben op elk gebied; nooit dat ze gelijk hebben of toch? Nu zijn er in het verleden wel mannen verschenen die het vrouwelijke patroon hadden voor bijna 100%, maar wat bleek later, bij de verdere kweek waren deze mannen onvruchtbaar of niet voor 100% man?, en de illusie was naar de knoppen. Nu zijn er steeds nieuwe mutaties, en ook mutaties van vroeger, die plotseling

weer in de belangstelling komen te staan. Ik doel hier op de Recessief-wit factor. Nu is dit niet een factor die zich nu eens even laat koppelen aan Mozaïek. Door een samenloop van omstandigheden zijn de recessief-wit factor en de Mozaïek-factor(en) wel met elkaar in contact komen. Eer kweker wilde geel Mozaïek kanaries gaan kweken. De vereiste kweekvogels in geel waren niet te verkrijgen, dus dan een paar jaar er tegen aan en strogele met een slechte schimmelverdeling, die mozaïektekening te zien gaf, gekruist aan een klassiek Or.R Mozaïekpopje. Nu waren deze gele vogels vermengd met Recessief Wit. Het bewuste broedpaar was dus als volgt: een schimmel gele man die gegarandeerd recessief wit vererfde X Or.R. mozaïek pop. Nu kun je uit deze paring als je hem in formule zet geen enkele Mozaïekkanarie verwachten. Alleen de mannen er uit zijn enkel-Mozaïek factorig, wat dus een vogel geeft met een slechte schimmelverdeling maar overigens doet denken aan een zalm. Mozaïek poppen in het geheel niet. Wie schetst onze verbazing toen bij de jongen die als jong al zeer wit waren, bij de eerste rui, langzaamaan twee zuiver Mozaïekkanaries te zien gaven en een van bijzondere schoonheid. Van lieverlee werd ook duidelijk dat deze twee nog mannen waren ook. Alle theorieën omver, de uitkomst was totaal afwijkend van het verwachte. Een heerlijk moment voor een experimenteel kweker. Nu de verklaring die wij er aan hebben gegeven: De bewuste Recessief-wit factor van deze man is terecht gekomen bij de Mozaïek-factor van het popje. Dit samen heeft een Mozaïek man gegeven. De werking dus van de mozaïek-factor in dominante vorm tegenover de belettende factoren van de recessief-wit factor kan een onverwachte werking te zien geven. Nu wil ik nog even een verklaring geven voor het feit dat dit schrijven onder uw bereik komt. Door verschillende oorzaken is de kweek met deze vogels niet gedaan. De hele partij is in een keer verkocht om de doodeenvoudige reden dat deze kweker is gestopt met kanaries kweken. Zelf heb ik andere dingen onder handen, zodat ik er ook niets voor voelde om het over te nemen. Normaal zou geweest zijn om dit experiment door te zetten, het is niet gebeurd vandaar dit schrijven, dat naar ik hoop aanleiding zal zijn voor iemand om deze richting ook eens in te slaan. Het is een kruising die normaal niet gedaan wordt. Als aanwijzing wil ik nog geven, dat het dan waarschijnlijk beter is om een recessief witte man te nemen en deze aan een Mozaïek pop te paren, omdat dat dan alle zonen daaruit Mozaïek- en Recessiefwit vererfend zijn. In het voorgaande was toevallig de recessief wit factor en mozaïek samen gekomen. Het is geen revolutionaire kweek maar toch een die interessant genoeg is om te doen. Hopelijk horen we in de toekomst hier nog eens wat van. Als ik denk aan de laatste Bondsshow (de mooiste van de laatste 10 jaar) dan is er materiaal in Recessief wit genoeg aanwezig. Veel succes.

tekst: Meindert de Jong
foto: Horst Müller

DE HEGGEMUS

De stemmig gekleurde heggemus, die ook vaak worden betiteld met bastaardnachtgalen, heb ik van zeer nabij kunnen observeren. Toen wij nog in de duinen van Hoek van Holland woonden, attendeerde mijn vrouw, die niet erg veel verstand van vogels heeft, maar haar ogen gelukkig altijd goed de kost geeft, mij op het vreemde gedrag van twee „mussen”. Zij zaten op ongeveer vijf meter afstand van mijn slaapkamerraam. Het ene vogeltje zat plat op de grond in het zand, met trillende vleugeltjes en wijd uitgespreide staart; het andere draaide er omheen, eveneens met „bevende” wiekjes en waaierende staartpennen. Het waren echter geen huismaar heggemussen. Deze vogeltjes lijken zeer veel op onze gewone mussen, maar zij zijn véél slanker, en hebben geen kegel- maar een priemsnavel. De kop en de nek zijn blauwachtig grijs, met achter het oog — de zogenaamde oorstreek — een bruinachtige vlek. De rug is muskleurig bruin met zwarte strepen en vlekjes, de onderkant lichtgrijs, de flanken zijn lichtbruin met donkere streepjes. Was het verwonderlijk, dat mijn vrouw ze voor gewone mussen aanzag?

Wat zij zag was een baltsend paartje; de verliefde jongeling maakte op energieke wijze zijn uitverkorene het hof. Wij hebben gezien, hoe zij zich tusslotte gewonnen gaf, waarop het mannetje naar een uitstekend takje van een duindoorn vloog, om daar zijn melodieuze liedje voor te dragen: een vrij zacht trillertje, dat enigszins metaalachtig klonk. Later hebben we nog heel wat keertjes naar dit aangenaam aandoend gezang geluisterd. Ik heb zo'n vermoeden, dat het vogeltje ons een beetje begon te kennen, want als hij ons zag, zong hij lustig door, maar zodra er iemand van het pad naar ons huis af kwam fietsen of lopen, dook hij onmiddellijk tussen de lage vegetatie en zweeg verder als het graf.

Het nest hebben wij ook gevonden. Het zat, uitstekend verborgen, in een kleine duindoorn, slechts een paar decimeter boven de grond. Het was een stevig bouwsel van takjes, stengeltjes, bladeren en mos. De nestkom was warm gestoffeerd met fijne sprietjes, haren, een beetje wol en één kleine kippeveer. Ik ontdekte het nest in de tweede helft van april, met één ei erin. Toen er vijf van die prachtig blauwgroene eitjes in de wieg lagen, ging het vrouwtje zitten broeden. Ik heb nooit kunnen constateren of ze wel door haar echtgenoot werd afgelost. Ten eerste had ik geen tijd om de gehele dag de wacht bij het nest te houden, en ten tweede lijken het mannetje en het vrouwtje als twee druppels water op elkaar. Hoe het ook zij, na een broedtijd van een dozijn dagen werden de jongen geboren. Veertien dagen later was het nest leeg, maar ik vond een jong tussen de ruigte. Het diertje zat reeds vrij goed

in de veren, maar kon nog niet goed vliegen. Hoogstwaarschijnlijk zijn er later nog één of twee broedsels grootgebracht, hoewel ik geen nesten meer heb kunnen ontdekken.

De manier van voedselzoeken van de heggemussen is zeer karakteristiek. Ze schuifelen als muisjes over de bodem, het lichaam in een horizontale houding, zodat de buik haast de grond raakt. Zo nu en dan worden de vleugeltjes even bliksemsnel opgericht; ze „trekken” er als het ware mee. Heggemusjes hebben een echte krop. Het voedsel bestaat voor een groot gedeelte uit zaadjes van allerlei onkruiden: spurrie, hoornbloem, melde, duizendknoop, reigersbek, grassen en weegbree. Maar ook dierlijke kost schijnt gegeten te worden: insecten, spinnetjes, torretjes, kleine kevers, larven, enz.

Men heeft mij verteld, of misschien heb ik het ergens gelezen, dat bastaardnachtgalen zich wel ophouden in de buurt van putters, als deze bezig zijn de zaaddozen van papavers open te hakken. Het fijne snebje van de heggemussen is hier veel te zwak voor. Van hetgeen de distelvinken morsen, smullen de bruine vogeltjes naar hartelust. Heggemussen zijn voor het merendeel standvogels, maar of de diertjes in de winter op mijn voertafel kwamen, dezelfde waren als die bij ons broedden, kan ik niet zeggen.

Uit het hoge noorden komen in het najaar zeer veel exemplaren bij ons op bezoek, die blijven pleisteren tot het volgend voorjaar. Overdag zagen wij ze vrijwel nooit bij het gestrooide lekkers, waaraan tientallen mussen, spreuwen en zelfs kauwtjes zich te goed deden. Wellicht vonden zij die rumoerige klanten, die ondanks de voedselrijkdom niet konden nalaten te ruziën en te krakelen, véél te druk. Maar 's morgens vroeg, als het nog schemerig was, vulden zij hun buikjes, zonder gestoord te worden door lawaai.

Dat heggemusjes zeer bekend zijn, blijkt uit de vele streeknamen. De wetenschappelijke benaming is **Prunella modularis**, die zoveel wil zeggen als „zingend bruintje”. Ik vermeld dit opzettelijk, omdat deze dikwijls wordt geïnterpreteerd als „zingend pruimpje”.

NAAR DE PURPERREIGERS VAN BELT/SCHUTSLOOT

tekst en foto's: Cees Scholtz

De waterviolier, de ratelaar en de margriet met daar tussen de orchideeën, zij alle zetten het broekland schuchter in een vlammeende kleur van wit, geel en rood en overal kwinkeleren er de vogels. Zij hielden hun bruiloft in de uitgestrekte moerassen rond de Belter en Beulaker Wijde. Eenzaam en afgesloten ligt daar, temidden van water en riet, een klein vergeten oord, Belt-Schutsloot. De meeste boerenbedoeninkjes liggen er op eilandjes, zodat je deze uitsluitend per boot kunt bereiken. De laatste jaren is daar veel veranderd. Voorheen verbond een smal fietspad het dorp met de buitenwereld. Geen auto kon het dorp bereiken. De vlondertjes over de sloten waren niet breder dan een meter. Nu nog gaat een groot deel van het verkeer over water. De bakker bezorgt zijn brood per punter, de koeien worden per „bok”, platboomd vaartuig, vervoerd. De recreatie

heeft heel wat van het oude doen verdwijnen en de zaak snel gemoderniseerd. De kleine boerenbedoeninkjes zijn opgekocht door rijke Duitsers en Nederlanders om er een riant gebouw voor in de plaats te zetten. Dat dreigde uit de hand te lopen. Nu is bij gemeentelijke verordening verplicht gesteld dat niets maar dan ook niets aan de oorspronkelijke huizen veranderd mocht worden.

Jook van Lamme stuurde ons een kaart in telegramstijl: „Kom naar de Belt... heb een nest van een purperreiger... kan je op kousevoeten bereiken.”

Dat was een buitenkansje, want doorgaans liggen ze onbereikbaar, hangend in kleine waterwilgen.

Het was in de Noord-Westhoek van Overijssel maar treurig gesteld met de bescherming van de „rode” reigers, en toch behoren zij tot een van de zeldzaamste vogels in ons land. De grootste kolonie ligt

in het Naardermeer. In de Utrechtse vennen is ook een vestiging bekend. Verder in West-Europa komen de Purperreigers alleen nog voor in de Camarque bij de monding van de Rhône in Zuid-Frankrijk, in Spanje en in de Donau-delta. Ik heb ze ook ontmoet bij Copac in Joegoslavië, maar daar ga ik u later nog wel eens uitvoerig over vertellen.

Dat alles houdt niet in dat men rond Belter en Beulaker Wijde erg zuinig is op deze bijzonderheid, integendeel. Lute, een dorpsjongen, waarschuwde ons: „Zeg er maar niets van als je nesten van de purpers weet, want ze halen de eieren uit en bakken er een heerlijke omelet als zondagsmaal van.”

Gelukkig heeft Natuurmonumenten grote delen aangekocht en deze terreinen onder bescherming gesteld.

Het gebied was aan de heidenen overgeleverd. Dat wil zeggen, dat er vrijwel iedereen vrij spel had en daar maakten eierenzoekers en stropers dankbaar gebruik van. Ik heb het toch meegemaakt dat er iemand in het moeras op zwarte sterntjes schoot om deze op te zetten, en denk nu maar niet dat purpereieren voor dat soort lui veilig waren.

's Avonds na het melken trokken wij met Jook het moeras in. De wulpen jodelden en de snor rateelde er zijn monotoon liedje niet onverdienstelijk. In lange V-vluchten repten de aalscholvers over naar de eendenkooi te Wanneperveen. Hier en daar strekte zich een groene strook tussen de onafzienbare zeggevelden en rietpercelen uit. „Daar kan geen

koe op lopen”, vertelde onze gids, „het land gaat met het water op en neer. 't Wordt tijd dat ze de hele boel gaan inpolderen, maar de natuurbescherming steekt een spaak in het wiel.” Meteen zitten we in een moeilijk, urgent probleem, dat van de boer enerzijds om met al zijn geploeter een behoorlijke broodwinning op te bouwen en het behoud van enige unieke natuurplekken anderzijds. Daar zal heel wat geld op tafel moeten komen om voor beide partijen een bevredigende oplossing te vinden. Lang hebben wij erover gediscussieerd, zo lang dat de aardappelen blauw op tafel kwamen. Dit wilde ruige aan de natuur prijsgegeven land, bezit vele geheimen. De herten komen in het moerasbos van de jonge sappige loten snoepen en op stille maanheldere avonden klinkt het gefluit van de visotter over het rimpelloze water van het meer. Eens vond de knecht van Jook een stel jongen van de visotter bij de Lange Berends. In het najaar jagen de blonde visarenden naar zeelt en witvis. De velduilen hebben in het dichte struweel hun jongen. Zij zijn de enige uilen, die ook overdag op prooi uitgaan en de kiekendieven, kraaien en belagers uit hun territorium verdrijven.

Bij het Mastenbroekerklompje trokken wij de boot vast in het riet. De grond deinde als een matras onder je voeten. Inderdaad lag het reigernest bijzonder gunstig in een lage wilgenstruik, maar helaas hadden vandalen het geplunderd. Zolang er nog verzamelaars hoge prijzen voor deze zeldzame eie-

Doorlopend te koop

**een grote collectie
exotische vogels**

Tevens inkoop en ruil van alle soorten

Geopend:

ma. t/m vr. 9-12 en 2-5.30 za. en zo. 9-12

DIKAVO B.V.

BREDASEWEG 429, TILBURG, TEL. 674929

**DAT IS HEM DAN, DIE GEWELDIG MOOIE
KALENDER VOOR 1976**

Uitgevoerd op goede en zware kwaliteit papier waardoor de kleurafbeeldingen schitterend tot hun recht komen. Formaat 24.5 x 28.5 cm met extra schutblad en nu ook nog beter afgewerkt.

In totaal 13 werkelijk fraaie kleurplaten, elke maand een nieuw gezicht.

Vastgestelde verkoopprijs f 4,—. Voor afdelingen bij afname van 10 of meer exemplaren slechts f 3,— per stuk.

U kunt bestellen door overmaking van het verschuldigd bedrag op giro 1148324 t.n.v. N.B.v.V. te Bergen op Zoom, met vermelding van naam en adres en

hoeveel kalenders u wenst te ontvangen. Na ontvangst van de betaling worden de kalenders u direct toegezonden.

**WEES ER VLUIG BIJ EN BESTEL GELIJK
MET UW RINGEN WEER ZO'N PRACHTIGE
VOGELKALENDER**

Vogelhandel REIN v. d. VEEN, Goor

GROTESTRAAT 69
TEL. (05470) 2623

1-1 Bandvinken
1-1 Oranjekaakje
1-1 Bronze mannetje
1-1 Napoleontje
SAMEN Fl. 25,—

Steeds duizenden tropische vogels
parkieten en papegaaien voorradig.
Verwacht: Dolksteekduiven Fl. 400,— per paar.

Vraag uitgebreide prijslijst.

1-1 Chindwergkwartels
1-1 Zilverdwergkwartels
SAMEN Fl. 20,—

Verzending onder rembours verp. Fl. 1,50
Vracht rek. koper.

's-Maandags de gehele dag gesloten. - 's-Zondags van 09.00 tot 13.00 uur geopend.

„ANIMALI”

INTERNATIONAAL VOGEL- EN APENPARK
POSTBUS 291 - ROOSTENLAAN 303
TELEFOON 040-113738 - EINDHOVEN

**STEEDS VOORRADIG EEN
RUIME COLLECTIE TROPISCHE
EN ANDERE PARKVOGELS**

Vraagt onze uitgebreide nieuwe prijslijst

Vogelliefhebbers bezoekt ons park!

Verkoop ook gedurende het weekeinde!

Voor alle soorten vogels

VERKORT DE RIJ-TIJD
BEVordert DE BROEDRESULTATEN
VERHOOGT HET WEERSTANDSVERMAGEN
HERGEEFT DE VOGELS HUN ZANG EN
VEDERPRACHT

EEN HOLLEY PRODUCT - POSTBUS 109 - DELFT

VERKRIJGBAAR IN ALLE

dieren - speciaalzaken

Waar wacht u nog langer op?

Gun uw vogels selectief geschoonde
WITTE MOLEN zongerijpte zaden!

WITTE MOLEN gemengde zaden voor kleur, zang en postuurkanaries, tropische vogels, parkieten en wildzang.

WITTE MOLEN zaadmengsels door onze voedingsdeskundige in de juiste verhoudingen samengesteld en aangepast aan de behoefte van de vogels in het seizoen.

Naast onze sublieme ALLESTERIN-mengsels voor de specialist, een keur van mengsels o.a.:

- Zangzaad Speciaal - Rood 1 - Zwart 1R - Zwart 1R z. hennep.
- Tropischzaad speciaal - Tropischzaad A.P.V. (v. Austr. Prachtvinken)
- Parkietenzaad speciaal - Parkietenzaad grof
- Wildzangzaad E.S. (eigen samenstelling)

VOGELLIEFHEBBERS DIE WETEN WAT GOED IS
PASSEN DE VOORDEELREGEL TOE.

Dus Witte Molen zaden!

witte
molen

WITTE MOLEN B.V.
PROV. WEG - MEEUWEN (N.Br.)